

Rapport vooronderzoek digitale bestemmingsplannen en archivering

Gemeentearchief Amsterdam

In opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,
Begeleidingsgroep Convenant Archieven

Amsterdam, augustus 2005

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	1
Inleiding.....	2
1. Afbakening van het onderzoeksgebied	5
2. De samenstelling van het bestemmingsplandossier	6
3. Stand van zaken	8
3a. Juridische achtergrond	8
3b. De bestuurslagen als archiefvormer	14
3c. Archivering van ruimtelijke informatie in Nederland	14
3d. Het buitenland	23
4. Onderzoeksvragen	24
Tot slot	27
Bijlagen	28
Inleiding bij bijlage 1.....	29
Bijlage 1: Dossier bestemmingsplanproces	31
Bijlage 2: Lijst van afkortingen.....	48
Bijlage 3: Samenstelling klankbordgroep	49
Bijlage 4: Respondenten vooronderzoek	50
Bijlage 5: Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden	51

Samenvatting

- Dit vooronderzoek, het hoofdonderzoek en de praktijkproef richten zich op de digitaal vervaardigde plannen die in digitale vorm als de archiefexemplaren worden beschouwd; en op de overige digitaal vervaardigde documenten die binnen het bestemmingsplanproces worden opgemaakt en ontvangen, en in digitale vorm als de archiefexemplaren worden beschouwd (hoofdstuk 1)
- Als gevolg van de herziening van de WRO veranderen gedeeltelijk rollen van de bestuurslagen als archiefvormer (hoofdstuk 3b) en de samenstelling van het bestemmingsplandossier. Herziening van de WRO, en andere nieuwe wet- en regelgeving, betekent ook dat het bestemmingsplandossier in toenemende mate digitaal zal worden opgebouwd (hoofdstuk 2).
- Op dit moment is alleen het analoge bestemmingsplan nog juridisch bindend, maar in toenemende mate zullen digitaal gecreëerde bestemmingsplannen en overige digitale neerslag van bestemmingsplanprocessen, in digitale vorm als authentieke archiefexemplaren worden beschouwd. Bewaring van deze documenten moet geschieden conform archiefwet- en regelgeving; centraal staat hierbij het, door de tijd heen, kunnen vaststellen van de oorspronkelijke inhoud, vorm en structuur van deze documenten (hoofdstuk 3a).
- Op dit moment zijn bij nog maar weinig gemeentes en provincies vruchtbare ervaringen opgedaan met digitale archivering van digitaal gecreëerde bestemmingsplandocumenten. Als meest opmerkelijke uitzonderingen hierop kunnen respectievelijk de gemeente Tytsjerksteradiel en de provincie Gelderland worden genoemd. Daarnaast zijn bij het Kadaster en bij het Centrum voor Geo-Informatie (CGI), met name het bureau Geo-Desk, veel kennis en ervaring met het beheer van digitale geo-informatie aanwezig (hoofdstuk 3c). Van het buitenland zijn op dit gebied geen ervaringen van betekenis bekend (hoofdstuk 3d).
- Het hoofdonderzoek zal zich moeten richten op het formuleren van een standaard voor archivering van digitale bestemmingsplandocumenten. Hoofdthema's zijn daarbij
 - vaststelling van een metadataset
 - bepaling van geschikte technische formaten, (niet alleen geschikt voor bewaren en beheren, maar ook uit het oogpunt van ter beschikking stelling)
 - en aanbevelingen ten aanzien van het beheer van bestemmingsplandocumenten in een hybride omgeving (dat wil zeggen: een omgeving waarin zowel digitale als papieren documenten worden als authentiek gelden cq worden gebruikt)

Inleiding

Het Gemeentearchief Amsterdam heeft van de Begeleidingsgroep Convenant Archieven de opdracht gekregen tot het uitvoeren van een vooronderzoek, betreffende de archivering van digitaal gecreëerde bestemmingsplannen. In de Begeleidingsgroep werken het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) samen aan de toegankelijkheid voor het publiek van openbare archieven, en aan samenwerking tussen verschillende erfgoedinstellingen. Genoemde partijen zijn in het Convenant overeengekomen een pilot op te zetten om de invoering te analyseren van de ministeriële *‘Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden’*, gepubliceerd in de Staatscourant van 1 maart 2002.¹ De tekst van deze regeling is als bijlage bij dit rapport gevoegd.

Digitalisering

Binnen de archiefwereld is digitalisering een centraal thema. De maatschappij digitaliseert, en de Nederlandse overheid staat daarbij niet langs de zijlijn. ICT wordt ingezet om overheidstaken sneller en efficiënter te kunnen uitvoeren, om de dienstverlening aan de burger te verbeteren en om transparantie te bevorderen. De documentaire neerslag van het overheidshandelen wordt daarbij meer en meer digitaal. Ten behoeve van bedrijfsvoering, verantwoording en/of historisch en cultureel belang moeten deze digitale documenten beschikbaar zijn gedurende de wettelijk vastgestelde bewaartermijn; dat kan neerkomen op permanente bewaring. Dit vereist maatregelen, waarvan een aantal in de genoemde ministeriële regeling is vastgelegd. Zo worden voor bepaalde soorten digitale bescheiden standaard-opslagformaten genoemd, en is er, indien van toepassing, de verplichting van migratie of conversie.

Overheidsorganisaties staan nu voor de opgave de regeling te implementeren. Dat wordt op veel plekken als problematisch ervaren. Documentaire informatievoorziening (DIV) en archiefwereld staan vaak te ver af van ICT, en van de werkprocessen waarin de (digitale) archiefbescheiden ontstaan. Om archivering in een digitale omgeving te kunnen inrichten is een nauwe samenwerking tussen deze werelden onontbeerlijk.

Belangrijk punt van aandacht, zeker ook met betrekking tot het onderwerp van dit vooronderzoek, is de hybride situatie die zich bij archivering voordoet. Werkprocessen worden meer en meer digitaal afgehandeld, maar gedeeltelijk ook nog op papier. Er ontstaan papieren en digitale documentstromen naast elkaar, maar niet altijd is duidelijk hoe die zich tot elkaar verhouden. De beheersproblematiek die dat met zich meebrengt wordt breed ondervonden.

In dit verband willen we er (mede namens de klankbordgroep) nog eens met nadruk op wijzen dat met een gestroomlijnde archivering, als onderdeel van een efficiënt en effectief bestemmingsplanproces, grote winsten te behalen zijn. Te vaak nog wordt archivering gezien als iets dat alleen maar geld kost en niets oplevert. Archivering komt bij vele proceseigenaren dan ook pas om de hoek kijken als het proces is afgerond; de documentaire neerslag ervan wordt, als het niet meer actueel is, afgestoten naar een afdeling DIV die het, al of niet na de nodige bewerking, opbergt. Dat kost inderdaad geld en levert voor het werkproces weinig op.

¹ De regeling heeft overigens alleen betrekking op bescheiden die permanent te bewaren zijn.

Als echter het werkproces is geanalyseerd en daarbij is vastgesteld welke informatie daarbij van belang is, kan de juiste² archivering en tijdige beschikbaarheid van de ontvangen en opgemaakte documenten vooraf worden ‘ingebouwd’, zeker in een digitale omgeving. Het actuele en volledige dossier wordt dan gedurende het proces opgebouwd, is bij uitvoering van het proces beschikbaar, en hoeft na afloop van het proces niet te worden gecompleteerd. Dat scheelt tijd en (dus) geld.

Als dus de uitvoerders van de werkprocessen, de DIV-ers, en de ICT-ers binnen een organisatie de handen ineen slaan kunnen er aansprekende resultaten worden geboekt. Helaas moet worden vastgesteld dat op veel plaatsen een zekere mate van verkokering remmend werkt. Binnen gemeentelijke organisaties wordt nog vaak vanuit functies of afdelingen geredeneerd, in plaats van dat de werkprocessen als uitgangspunt worden genomen. De gemeenten onderling gaan op DIV-gebied eveneens hun autonome gang, al zijn er wel initiatieven om kennis te delen en gezamenlijk ervaringen op te doen.

Pilot

Om ervaring op te doen met de praktische invoering van de regeling heeft de Begeleidingsgroep Convenant Archieven besloten een pilot uit te voeren. Er is voor gekozen in te haken op ontwikkelingen die gaande zijn op het gebied van digitale vervaardiging en uitwisseling van bestemmingsplannen. Die ontwikkelingen zijn de afgelopen jaren gestimuleerd door onder andere het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) in het programma Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen (DURP). Binnen dit project wordt er naar gestreefd dat in 2005 70% van de nieuwe ruimtelijke plannen digitaal zijn. Digitale bestemmingsplannen zijn dus zeer actueel, een van de redenen om het onderzoek en de pilot hier op te richten. Daarnaast hebben de belangstelling van de burger voor dit onderwerp, de betrokkenheid van meerdere bestuurslagen en de vermoedelijke zeldzaamheid van vruchtbare ervaringen met archivering van digitale bestemmingsplannen tot de keuze voor dit onderwerp geleid.

Het onderzoek zal uiteenvallen in de volgende fases:

1. Vooronderzoek
2. Onderzoek
3. Praktijkproef (pilot)
4. Rapportage en evaluatie

In het onderzoek moeten vragen worden beantwoord ten aanzien van de technische, inhoudelijke, organisatorische en juridische aspecten van de archivering van digitale bestemmingsplannen.

Vooronderzoek

In de vooronderzoeksfase is een klankbordgroep samengesteld, met daarin deskundigen uit de werelden van ruimtelijke ordening, ICT en DIV/archief.³

De klankbordgroep is betrokken bij de opzet en beoordeling van het vooronderzoek. In het vooronderzoek:

² Met ‘juist’ wordt in dit verband ook bedoeld: transparant, dat wil zeggen goed toegankelijk, onafhankelijk van het medium (papier of digitaal)

³ Voor de samenstelling van de klankbordgroep zie bijlage 3.

- 1) Wordt het onderzoeksgebied afgebakend;
 - o Op welk plan of proces moet het onderzoek zich richten?
- 2) Wordt de samenstelling van het bestemmingsplandossier vastgesteld
 - o Welke bescheiden spelen een rol in het bestemmingsplanproces?
 - o Wat zijn de bewaartermijnen?
 - o Wie zijn de archiefvormers, wat zijn de bewaarniveau's?
- 3) Wordt de huidige stand van zaken geanalyseerd;
 - a) Wat is de precieze juridische achtergrond van bestemmingsplannen in wet- en regelgeving?
 - b) Welke rol spelen de verschillende bestuurslagen?
 - c) Hoe gaan de 'koplopers' om met archivering? Welke ideeën hebben zij daarover en welke procedures hebben ze ontwikkeld, gelet ook op de *Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden*?
 - d) Wat is de stand van zaken in het buitenland ten aanzien van archivering van ruimtelijke informatie?
- 4) Worden de onderzoeksvragen opgesteld.

In juni 2004 is door Gemeentearchief Amsterdam een notitie opgesteld, waarin de vooronderzoeksvragen werden geformuleerd en, voor zover mogelijk, van een antwoord voorzien, dan wel van een aanzet daartoe en/of een voorstel ten aanzien van de wijze van beantwoording. Deze notitie is op 23 september 2004 besproken in de klankbordgroep. De geformuleerde vooronderzoeksvragen en de voorstellen ten aanzien van de beantwoording zijn bij die gelegenheid, met de nodige aanpassingen, vastgesteld.

Op basis van de conclusies die naar aanleiding van de bijeenkomst zijn getrokken, is een plan van aanpak opgesteld, met daarin de definitieve vooronderzoeksvragen en de acties die tot beantwoording daarvan zouden leiden. De leden van de klankbordgroep zijn in de gelegenheid gesteld commentaar te leveren op dit plan van aanpak, maar dat heeft niet tot aanpassingen geleid. Uitvoering van het plan van aanpak resulteerde in een concept-rapport (versie 1.0), dat op 11 maart 2005 in de klankbordgroep is besproken. Het rapport is aan de uitkomsten van deze bijeenkomst aangepast (versie 1.1).

Gemeentearchief Amsterdam wil degenen die aan dit vooronderzoek hebben meegewerkt, als lid van de klankbordgroep en/of als respondent, van harte bedanken.⁴

⁴ Voor een overzicht van de respondenten zie bijlage 4

1. Afbakening van het onderzoeksgebied

Onder digitale bestemmingsplannen (en de archivering daarvan) kunnen verschillende zaken worden verstaan:

1. Het achteraf gedigitaliseerde bestemmingsplan;
2. Het digitaal vervaardigde bestemmingsplan, als eind- of tussenproduct;
3. Het digitaal verlopende bestemmingsplanproces (voorbereiding, vaststelling, bezwaar en beroep, vrijstelling), vastgelegd in het digitale bestemmingsplandossier.

Digitalisering is een middel en geen doel op zich. Binnen DURP staat digitalisering in het teken van uitwisseling tussen overheden onderling en met instanties die gegevens leveren. Door plannen digitaal uitwisselbaar te maken, kan het bestemmingsplanproces eenvoudiger, sneller en beter worden afgewikkeld. Daarnaast kan de dienstverlening aan de burger worden verbeterd door stappen in het proces langs digitale weg te laten verlopen, denk bijvoorbeeld aan het mogelijk maken van inspraak via het internet en publicatie van het vastgestelde plan op de gemeentelijke website. Bij digitalisering wordt dus geredeneerd vanuit het proces, en daarom zal de archieffunctie ook ten aanzien van het gehele proces moeten worden onderzocht. Gekozen wordt dus voor optie 3: digitale archivering als onderdeel van het bestemmingsplanproces. Dat sluit opvatting nummer 2 automatisch in.

Analoge plannen die achteraf worden gedigitaliseerd, worden in het onderzoek buiten beschouwing gelaten. Reden daarvoor is, dat dit onderzoek gericht is op het bestemmingsplan als archiefstuk. Geanticipeerd wordt op de situatie, dat digitaal gecreëerde bestemmingsplanbescheiden in digitale vorm als archiefstuk zijn te beschouwen. Achteraf gedigitaliseerde analoge bestemmingsplannen hebben geen juridische status, en worden daarom buiten beschouwing gelaten.

Kortom: dit vooronderzoek, het onderzoek en de pilot richten zich op de digitaal vervaardigde plannen die in digitale vorm als de archiefexemplaren worden beschouwd; en op de overige digitaal vervaardigde documenten die binnen het bestemmingsplanproces worden opgemaakt en ontvangen, en in digitale vorm als de archiefexemplaren worden beschouwd.

2. De samenstelling van het bestemmingsplandossier

Om uitspraken te kunnen doen over de digitale archivering van bestemmingsplandocumenten moet worden vastgesteld om welke documenten het gaat. Welke bescheiden spelen dus een rol in het bestemmingsplanproces? Hoe lang moeten deze worden bewaard? En wie zijn de archiefvormers, dat wil zeggen bij welke overheidsinstanties worden de bescheiden ontvangen of opgemaakt en dus gearhiveerd?

In bijlage 1 is geïnventariseerd in welke documenten de neerslag te vinden is van het bestemmingsplanproces. Het overzicht is gebaseerd op:

- Procedurebeschrijvingen op het internet. Deze zijn vooral gericht op de burger: op welke momenten en op welke wijze kan invloed worden uitgeoefend op het proces;
- Wetgeving, met name de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO); wijzigingen die optreden als gevolg van de nieuwe WRO worden apart vermeld.
- De inhoud van bestaande bestemmingsplandossiers;
- Een overzicht van standaarddocumenten die worden opgemaakt door de gemeente Tystjerksteradiel;
- Selectielijsten van de archiefvormers (de betrokken overheden).

Per document zijn de archiefvormer, de wettelijke bewaartermijn, en eventuele opmerkingen opgenomen. Het overzicht is door de archiefinspecteurs van de gemeente Amsterdam beoordeeld en in orde bevonden. Commentaar van de Rijksarchiefinspectie en van het ministerie van VROM zijn in het overzicht verwerkt.

Voor wat betreft de voorgeschreven bewaring en vernietiging van bescheiden kan het volgende worden opgemerkt.

Voor vernietiging van archiefbescheiden zijn wettelijke procedures vastgesteld. Overheidsinstanties moeten beschikken over een goedgekeurde selectielijst. Gemeenten maken gebruik van de *Lijst van voor vernietiging in aanmerking komende stukken in gemeentearchieven*, gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant nummer 247 van 20 december 1983. Op deze lijst staan categorieën stukken vermeld die op termijn vernietigd mogen worden. Stukken die daadwerkelijk worden vernietigd moeten worden beschreven, met een verwijzing naar de vernietigingscategorie die voorkomt op genoemde lijst. In sommige gemeenten (bijvoorbeeld Amsterdam) moet vervolgens, bij de gemeentearchivaris, een machtiging worden aangevraagd om daadwerkelijk te mogen vernietigen; in andere gemeenten is dat niet vereist.

In vermelde *Lijst van voor vernietiging in aanmerking komende stukken in gemeentearchieven* wordt in het hoofdstuk over ruimtelijke ordening een aantal documenten genoemd die op termijn vernietigd mogen worden. Verder wordt in genoemde lijst in het hoofdstuk *Algemene categorieën* een groot aantal op termijn vernietigbare bescheiden genoemd die binnen alle functies van de gemeente kunnen voorkomen, zoals aanschrijvingen, lastgevingen en ontvangstbevestigingen.

Voor zover bescheiden voorkomen op de gemeentelijke vernietigingslijst is de vernietigingscategorie in het schema opgenomen. De overige bescheiden waarvan gemeenten de archiefvormer zijn, zijn met een B als ‘te bewaren’ aangemerkt.

Ook de andere bij bestemmingsplanprocedures betrokken archiefvormers (ministerie van VROM, Raad van State, provincie) beschikken over selectielijsten. Het ministerie van VROM

werkt met de *Selectielijst voor de archiefbescheiden op het beleidsterrein ruimtelijke ordening vanaf 1945 voor de zorgdragers: minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer*, gepubliceerd in de Nederlandse Staatscourant nummer 215 van 7 november 2002. Hierop staan geen stukken die kunnen worden vernietigd, maar handelingen waarvan de neerslag wordt gewaardeerd als te vernietigen of te bewaren. Dat geldt ook voor selectielijst van de Raad van State, *het Basisselectiedocument administratieve rechtsbescherming door de Raad van State, 1940-1994* (Staatscourant 1997, nummer 46). Voor de provincie tenslotte is de *Selectielijst voor archiefbescheiden van provinciale organen 2000* (Staatscourant 24 november 2000) vastgesteld.

Nieuwe wetgeving

Herziening van de WRO betekent een gedeeltelijke verandering van taken voor de bestuurslagen (zie hoofdstuk 3b), met bijbehorende consequenties voor de archivering van de documentaire neerslag van die taken. In het overzicht is in de kolom ‘Opmerkingen’ gearceerd aangegeven, waar als gevolg van de herziening het bestemmingsplandossier zal afwijken van het dossier zoals dat er nu uit ziet.

Op de eerste plaats kunnen rijk en provincie zelf een bestemmingsplan initiëren en/of vaststellen. Dat betekent dat het bewaarniveau van de documentaire neerslag van het proces, zoals dat nu wordt gearchiveerd door de gemeente, bij rijk of provincie komt te liggen. Verder zullen bepaalde documenten niet meer ontstaan (zoals de goedkeuring door de provincie, en de documenten die ontstaan in de artikel 19-procedure) en komen daar andere voor terug (zoals de aanwijzingen van rijk of provincie, en het projectbesluit).

Hoe nieuwe wet- en regelgeving enerzijds en digitale inrichting van het bestemmingsplanproces anderzijds op elkaar inwerken, wordt in hoofdstuk 3a geschetst. Voor het bestemmingsplandossier betekent de herziening van de WRO in ieder geval, dat van bepaalde documenten het digitale exemplaar als het authentieke archiefexemplaar moet worden beschouwd. Het voorbereidingsbesluit, en de kennisgevingen van het Ontwerp-bestemmingsplan en van de vaststelling ervan moeten in digitale vorm gepubliceerd worden. Verder gaat van de herziene WRO en van andere nieuwe wetgeving (zie hoofdstuk 3a) een duidelijke stimulans uit voor het digitaal inrichten van processen en het verlenen van een juridische status aan digitale documenten. Het bestemmingsplandossier zal daarom in steeds grotere mate in digitale vorm worden opgebouwd. De huidige benadering, waarbij parallel daaraan vrijwel altijd een complete analoge dossiervorming plaatsvindt (zie hoofdstuk 3c) zal op den duur waarschijnlijk plaatsmaken voor een puur digitale inrichting van het proces, inclusief archivering. Dat de termijn waarop dat zal gebeuren nog volstrekt onduidelijk is, doet daar niets aan af.

3. Stand van zaken

3a. Juridische achtergrond

Archiefwet- en regelgeving

Bewaarbelangen

Archiefwet- en regelgeving is geen doel op zich. Het stelt de voorwaarden voor een adequate archivering bij overheidsorganisaties, waarmee de belangen van die organisaties zelf worden gediend. Deze bewaarbelangen doen op drie gebieden van zich spreken:

- Bedrijfsvoering. Om de taken c.q. werkprocessen op verantwoorde wijze te kunnen uitvoeren moet een organisatie over volledige, juiste en betrouwbare informatie beschikken.
- Verantwoording. Zowel intern als extern moet een organisatie in staat zijn, aan de hand van ontvangen of opgemaakte stukken, aan te tonen dat ze gedaan heeft wat ze moest doen.
- Cultuur en historie. Archiefbescheiden kunnen van belang zijn voor onderzoek naar de cultuur of geschiedenis.

Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden

Op documenten die worden opgemaakt of ontvangen in het kader van de uitvoering van de wettelijke taken van overheidsorganisaties, is de Archiefwet 1995 van toepassing. Daarin wordt aan overheidsinstanties de verplichting gesteld de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. De Archiefwet regelt archiefzorg en –beheer op hoofdlijnen, het daarop gebaseerde Archiefbesluit 1995 regelt een aantal specifieke onderwerpen. In maart 2002 werd de ministeriële ‘Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden’ (zie bijlage 5) gepubliceerd in de Staatscourant. Deze regeling heeft betrekking op archiefbescheiden die permanent moeten worden bewaard en daarom, 20 jaar na creatie, moeten worden overgebracht naar een archiefbewaarplaats, uiteraard in goede, geordende en toegankelijke staat. In de regeling is nadrukkelijke aandacht voor digitale archiefbescheiden. In de Archiefwet worden archiefbescheiden immers gedefinieerd als “Bescheiden, *ongeacht hun vorm*, door de overheidsorganen ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd daaronder te berusten.”

Ten aanzien van digitale archiefbescheiden zijn in de regeling als eisen opgenomen:

- o Van de archiefbescheiden moet te allen tijde kunnen worden vastgesteld:
 - o De inhoud, vorm en structuur bij het ontstaan, voorzover die kenbaar moesten zijn voor de uitvoering van het betreffende werkproces;
 - o Het tijdstip van opmaak of ontvangst;
 - o De context (uit hoofde van welke taak of handeling de bescheiden zijn opgemaakt of ontvangen)
 - o De samenhang met andere archiefbescheiden van het overheidsorgaan.⁵
- o Als er een gerede kans bestaat dat, als gevolg van wijziging van besturingsprogrammatuur, toepassingsprogrammatuur of andere apparatuur, aan deze

⁵ Artikel 2

eisen niet langer kan worden voldaan, moet conversie of migratie plaatsvinden.⁶ Van elke conversie of migratie wordt een verklaring opgemaakt, met daarin een specificatie van de geconverteerde of gemigreerde bescheiden. In deze verklaring wordt ook vastgelegd, op welke wijze en met welk resultaat getoetst is of na de conversie of migratie kan worden voldaan aan bovenvermelde eisen.⁷

- o De toepassingsprogrammatuur, moet bewaard blijven als dat nodig is om aan bovenvermelde eisen te kunnen voldoen, en daarbij moeten de benodigde licenties zijn geregeld. Gesteld wordt, dat de ordening en toegankelijkheid van de digitale archiefbescheiden, zoals gerealiseerd door toepassingsprogrammatuur, onverbrekkelijk onderdeel uitmaken van de archiefbescheiden waarop ze betrekking hebben.⁸ Op het moment dat de documenten uit deze omgeving worden gehaald en worden opgeslagen op een externe gegevensdrager (bijvoorbeeld om te worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats) moet dat dus gebeuren met instandhouding van de aangebrachte ordening.
- o Er moet een actueel, compleet en logisch samenhangend overzicht beschikbaar zijn van de archiefbescheiden en de bestanden waarin die bewaard worden,⁹ met een beschrijving van de technische en inhoudelijke metadata zoals die in artikel 9 worden opgesomd (zie bijlage 5).
- o Uiterlijk op het moment van overbrenging naar een archiefbewaarplaats moeten de bestanden in de voorgeschreven formaten worden opgeslagen.¹⁰ Voor een aantal digitale archiefbescheiden worden bestandsformaten genoemd, onder meer voor tekstbestanden (PDF, SGML/XML, TIFF), CAD/CAM-bestanden (PDF), images/beelden (PDF of eventueel ITU T4 of ITU T6) en databases (oorspronkelijk opslagformaat of ASCII). Geo-bestanden worden in de regeling niet genoemd.

Vervanging¹¹

Bij digitaal ingerichte processen zullen in toenemende mate de digitaal gecreëerde archiefbescheiden inderdaad ook de authentieke archiefbescheiden zijn. Op dit moment is de situatie veelal hybride: het proces vindt (gedeeltelijk) digitaal plaats, maar ook op papier; en er wordt op papier gearchiveerd, maar soms ook digitaal. Als door ontwikkelingen op het gebied van techniek en wet- en regelgeving digitale versies van documenten als de authentieke archiefexemplaren moeten worden beschouwd, betekent overzetting op papieren dragers dat van vervanging in archiefwettelijke zin sprake is. Hiervoor is een positief advies van de gemeentearchivaris benodigd. Als het gaat om blijvend te bewaren bescheiden (wat in het geval van bestemmingsplandocumenten voor een groot deel het geval is) moet ook een machtiging van gedeputeerde staten worden verkregen. Die machtiging is dan tevens toestemming tot het vernietigen van de digitale originelen. Ook moet een verklaring worden opgemaakt, waarin de vervangen archiefbescheiden worden gespecificeerd en wordt aangegeven op grond waarvan en op welke manier de vervanging heeft plaatsgevonden.

⁶ Artikel 5 lid 1

⁷ Artikel 5 lid 3

⁸ Artikel 7.

⁹ Artikel 3

¹⁰ Artikel 6.

¹¹ Deze paragraaf over vervanging is een bewerkte versie van paragraaf 3.2.3 van het rapport Andreas en digitale archivering, versie 1.1 januari 2005, van Gemeentearchief Amsterdam

Andersom kunnen papieren ook door digitale gegevensdragers worden vervangen. Gewaarmerkte of ondertekende documenten kunnen worden gedigitaliseerd (gescand) om ze aan het digitale dossier toe te voegen. Als men daarna de originelen wil vernietigen is een positief advies van de gemeentearchivaris en een machtiging van gedeputeerde staten nodig.¹² Echter, gedeputeerde staten hebben zich op het standpunt gesteld dat “bij de huidige stand van de techniek” geen garanties gegeven kunnen worden met betrekking tot de duurzame bewaring van digitale bescheiden. Bij digitalisering van permanent te bewaren bescheiden moet daarom, indien de originelen niet bewaard blijven, tevens micro-verfilming plaatsvinden. Micro-film heeft zich als duurzame gegevensdrager bewezen. Na digitalisering en gelijktijdige verfilming kan toestemming worden verkregen voor vernietiging van de papieren originelen. De verfilmde exemplaren gelden vanaf dat moment als het authentieke archiefexemplaren, de gedigitaliseerde versies hebben dan de status van werkkopie.

De beleidsregel waarin dit standpunt is ingenomen stamt uit 2000, en de techniek is alweer een stuk verder. Dat neemt niet weg dat de regel nog steeds van kracht is en wordt aangehouden door de provinciale archiefinspectie. Met andere woorden: onder het huidige beleid is het uitgesloten dat het onderdeel archivering van het bestemmingsplan geheel wordt gedigitaliseerd, omdat de vereiste machtiging niet zal worden verkregen. Archivering zal dus zowel digitaal als op papier geschieden. Een hybride situatie dus, waarop, in ieder geval in de nabije toekomst, bij de inrichting van de archieffunctie moet worden geanticipeerd. Transparantie (dwz medium-onafhankelijke toegankelijkheid) moet immers gewaarborgd zijn. Deze beheersproblematiek moet in het vervolgonderzoek worden meegenomen (zie hoofdstuk 4, Onderzoeksvragen).

De toekomst

De mogelijkheid dat de techniek op zeker moment zo ver zal zijn voortgeschreden dat van digitale archiefbescheiden de houdbaarheid, raadpleegbaarheid en behoud van functionaliteit kunnen worden gewaarborgd, is niet denkbeeldig. Als het zover is, is het uiteraard niet ondenkbaar dat het beleid van gedeputeerde staten in de toekomst wordt bijgesteld, waarna er toch ruimte ontstaat voor digitalisering en uitsluitend digitale archivering van de oorspronkelijk papieren bestemmingsplandocumenten. Indien dat gebeurt, zullen gedeputeerde staten ongetwijfeld bekend maken wat de garanties zijn, die moeten worden gegeven voordat een machtiging tot vervanging wordt verstrekt.

Overigens zal bij een groeiende toepassing van de digitale handtekening steeds vaker de situatie ontstaan dat er van digitale documenten helemaal geen papieren origineel is; zie hiervoor de paragraaf over de *Wet op de Elektronische Handtekeningen* in dit hoofdstuk.

Huidige en herziene Wet op de Ruimtelijke Ordening

Huidige Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO)

De totstandkoming en wijziging van bestemmingsplannen is geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). In het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (Bro) worden nadere regels gegeven omtrent de vorm en inhoud van de plankaart en bijbehorende ondergrond. Het Bro gaat uit van de situatie waarin ruimtelijke plannen op analoge wijze

¹² Dit is vastgelegd in *Beleidsregel criteria voor vervanging van originele voor blijvende bewaring in aanmerking komende archiefbescheiden door reproducties (beleidsregel substitutie)*. Zie ‘Publicaties’ op www.provincialearchiefinspecties.nl, geconsulteerd op 8-12-2004

worden vervaardigd. Volgens de huidige wetgeving kan alleen het analoge bestemmingsplan in procedure worden gebracht en uiteindelijk door de gemeenteraad worden vastgesteld. Het wordt niet mogelijk geacht het digitale plan authenticiteit te geven. Het analoge bestemmingsplan is daarom juridisch bindend.

Bij eventuele verschillen tussen de analoge en digitale versie van het plan is het analoge plan dus maatgevend. Dat betekent niet dat er niet gewerkt kan worden met digitale bestemmingsplannen. Uit een pilot bij de provincie Friesland werd de conclusie getrokken dat het feit dat bestemmingsplannen nog geen juridische status hebben, niet hoeft te betekenen dat de digitale versie niet getoetst kan worden. De uiteindelijke goedkeuring kan op dit moment slechts aan het analoge product verleend worden, maar dat product hoeft niet meer dan een uitdraai van de digitale versie te zijn.¹³

Herziene Wet op de ruimtelijke ordening (Wro)

In het kader van de herziening van de WRO tot de Wro, die naar verwachting begin 2007 zijn beslag zal krijgen, vindt gedachtevorming plaats over de mogelijkheid tot het regelen van de authenticiteit van, en verlenen van een juridische status aan, een digitaal ruimtelijk plan.” In de Memorie van Toelichting wordt verder gesteld dat de nieuwe Wro bijdraagt aan verdere digitalisering van bestemmingsplannen. Aan die digitalisering is een aparte paragraaf gewijd:

“De regering hecht aan efficiënte en effectieve en voor burgers toegankelijke besluitvormingsprocessen, ook op het terrein van de ruimtelijke ordening. Digitalisering van ruimtelijke plannen is daarbij een belangrijk hulpmiddel. De regering streeft er naar dat in 2005 70% van alle nieuwe ruimtelijke plannen in digitale vorm beschikbaar is. Dit streven sluit aan bij de al eerder door de regering geformuleerde beleidsdoelstellingen terzake van digitalisering in beleid en in wet- en regelgeving. In de visie van de regering kunnen digitale plannen sneller worden gemaakt, getoetst en geactualiseerd dan de huidige analoge plannen. Het planproces zal daardoor efficiënter en effectiever verlopen. Digitaal beschikbare informatie kan tussen overheden onderling en tussen overheid en burger op een snelle manier worden uitgewisseld. Ook de gebruiker van ruimtelijke plannen kan via internet op een eenvoudige en snelle manier informatie beschikbaar krijgen en raadplegen. Ten behoeve van het digitaal uitwisselen van informatie zijn uitwisselingstandaarden ontwikkeld. Met het oog op de raadpleegbaarheid van ruimtelijke plannen en de herkenbaarheid van ruimtelijke informatie wil de regering een zo breed mogelijke gebruikmaking van deze uitwisselingsstandaarden bevorderen.

Bestuursrechtelijke belemmeringen voor gedigitaliseerde bestemmingsplannen bevat het wetsontwerp niet. Het wetsvoorstel sluit in zijn terminologie aan bij het wetsvoorstel voor een Wet elektronisch bestuurlijk verkeer. Het wetsontwerp biedt verder een basis voor nadere regels voor digitaal uitwisselbare ruimtelijke plannen, waarbij primair moet worden gedacht aan voorschriften die gericht zijn op uitwisseling van ruimtelijke informatie en op standaardisatie of uniformering. Voor wat betreft dit laatste biedt op het niveau van bestemmingsplannen, de publicatie “op de digitale leest” van het NIROV een goede handreiking.”

Kortom, de mogelijkheid om het digitale bestemmingsplan een juridische status te geven wordt onderzocht. Met betrekking tot bepaalde activiteiten in het bestemmingsplanproces (en dus de documentaire neerslag daarvan) is een digitale werkwijze in de herziene Wro al vastgelegd: kennisgevingen en verplichte publicaties moeten ook langs elektronische weg

¹³ Ivo Eggink: Evaluatie pilot-projecten DURF, 18 juni 2002

plaatsvinden, en zienswijzen mogen digitaal worden ingediend. Verder bevat de herziene Wro de verplichting om bestemmingsplannen elke 10 jaar te actualiseren; dit is een belangrijke prikkel voor digitale beschikbaarheid van het te actualiseren plan, omdat een digitaal plan gemakkelijker kan worden gewijzigd dan een analoog exemplaar.

De herziening van de WRO heeft consequenties voor eisen, die aan de archivering van digitaal gecreëerde bestemmingsplandocumenten gesteld moeten worden. Een bestemmingsplan bestaat uit een plankaart (ondergrond met bestemmingen), voorschriften en een toelichting. In de analoge situatie zijn de ondergrond en de bestemmingen onlosmakelijk met elkaar en met de weergave ervan verbonden. In de digitale situatie vormen ondergrond (een van derden afkomstige basiskaart), bestemmingen en weergave daarvan (kleuren, lijnen, symbolen) gescheiden elementen die op enig moment worden samengevoegd. Verandering van ondergrond of visualisatieomgeving kan dan tot een verkeerde interpretatie leiden. Als, bijvoorbeeld, bestemmingen door middel van kleuren worden aangeduid moet dat worden vastgesteld, omdat kleurweergaven per visualisatieomgeving kunnen verschillen. Voor wat betreft de ondergrond is het van belang dat de juiste versie daarvan wordt geraadpleegd, namelijk de versie die op het moment van vaststelling met de bestemmingen werd gecombineerd. Juridisch van belang is dus, dat kan worden gereconstrueerd wat de situatie was bij vaststelling van het bestemmingsplan, door vastlegging van de ondergrond of een eenduidige verwijzing daarnaar (welk bestand, welke datum), de bestemmingen en de visualisatie. De *‘Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden’*, waarvan de toepassing in het komende hoofdonderzoek wordt getest, sluit hier op aan. Deze regeling is ook van toepassing op andere bestemmingsplandocumenten (op de eerste plaats digitale inspraakreacties, zienswijzen en verplichte publicaties) die in digitale vorm als het authentieke archiefexemplaar moeten worden beschouwd.

Wet Elektronisch Bestuurlijk Verkeer en Wet Elektronische Handtekeningen

Met de verplichting bepaalde kennisgevingen en publicaties van bestuursorganen ook langs elektronische weg kenbaar te maken, en de mogelijkheid digitaal zienswijzen in te dienen, sluit de herziene WRO aan op de Wet Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WEBV), een aanvulling op de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB) en van kracht per 1 juli 2004. Overigens hebben diverse gemeenten, in ieder geval Utrecht en Arnhem, al ervaring met het organiseren van inspraak op bestemmingsplannen via internet. De WEBV maakt het ook mogelijk een elektronisch vastgelegde beslissing als een besluit aan te merken, terwijl in de AWB een besluit nog als een schriftelijke beslissing wordt aangemerkt. Dat opent de deur naar digitalisering van bestuurlijke processen als het voorbereiden en vaststellen van een bestemmingsplan, waarmee bij het (her)inrichten van de archieffunctie rekening moet worden gehouden.

In de WEBV is het beginsel van nevenschikking ten aanzien van elektronisch verkeer tussen burger en overheid vastgelegd, hetgeen betekent dat verkeer zowel langs analoge als digitale weg moet kunnen plaatsvinden. Als een overheidsorganisatie kenbaar heeft gemaakt langs elektronische weg bereikbaar te zijn, kan de burger of een ander overheidsorgaan er voor kiezen langs die weg te communiceren. Daarbij moet het elektronisch verkeer voldoende betrouwbaar en vertrouwelijk zijn. Dit geldt uiteraard ook voor het uitwisselen van ruimtelijke plannen en voor het digitaal inzien van die plannen. Eventueel zal dus het authentieke exemplaar van een bestemmingsplan digitaal beschikbaar moeten zijn.

Een middel om vermelde betrouwbaarheid en vertrouwelijkheid te waarborgen is de elektronische handtekening. Op 1 mei 2003 is de Wet Elektronische Handtekeningen (WEH) in werking getreden. Deze wet regelt onder andere dat een met voldoende waarborgen omgeven elektronische handtekening dezelfde rechtsgevolgen heeft als een handgeschreven handtekening. Deze waarborgen worden in de wet omschreven.

De inwerkingtreding van de WEBV en WEH betekent, dat digitaal gecreëerde bestemmingsplandocumenten in toenemende mate als het authentieke archiefexemplaar zullen worden beschouwd. Hierop zijn dan alle archiefwettelijke bepalingen, zoals eerder vermeld, van toepassing.

Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen Onroerende Zaken (WKPB of Wet PUBERR)

De Wet KPB voorziet in uniforme wijze waarop burgers, eigenaren en gebruikers van onroerende zaken alle publiekrechtelijke beperkingen kunnen vinden; beperkingen dus, die van overheidswege zijn opgelegd aan een pand of een terrein. Deze zijn vastgelegd in bijvoorbeeld de Monumentenwet, in uitspraken van administratieve rechtsorganen, en ook in bestemmingsplannen. De ingangsdatum zal waarschijnlijk worden bepaald op 1 januari 2006 of 2007. De exacte invulling van de wet is nog niet duidelijk. De invoering ervan betekent voor de gemeente:

- o Dat een *register* met de afschriften van besluiten moet worden aangelegd en onderhouden;
- o Dat een digitale *registratie* van publiekrechtelijke beperkingen moet worden opgezet en onderhouden. De registratie bevat onder meer de volgende gegevens:
 - aanduiding aard en inhoud publiekrechtelijke beperking;
 - nummer besluit;
 - tijdstip inwerkingtreding;
 - kadastrale aanduiding;
 - plaatselijke aanduiding, straatnaam en huisnummer;
- o Dat wijzigingen in kadastrale en plaatselijke aanduiding moeten worden verwerkt;
- o Dat beperkingenbesluiten binnen vier dagen moeten worden opgenomen in het register en de registratie;
- o Dat de werkprocessen, de afzonderlijke registraties, de gegevenshuishouding en de ontsluiting van de gegevens naar de burger waar nodig worden aangepast;
- o Dat de gemeente aansprakelijk is voor schade en vervolgschade als gevolg van onjuiste of niet tijdige registratie.¹⁴

De precieze implicaties zijn nog niet duidelijk; het onderdeel bestemmingsplannen is overigens in de tweede tranche ondergebracht. Dat op termijn door de wet hoge eisen worden gesteld aan de informatiehuishouding van de gemeenten, zoals op den duur ook op het gebied van registratie en archivering van bestemmingsplannen, is wel zeker.

Conclusies

Op dit moment is het analoge bestemmingsplan nog juridisch bindend. In toenemende mate (zij het op nog onbekende termijn) echter zullen digitaal gecreëerde bestemmingsplannen en

¹⁴ Bron: www.overheidsdocumentatie.nl/archief/2005-01-art03, geconsulteerd op 6 februari 2005.

overige digitale neerslag van bestemmingsplanprocessen, in digitale vorm als authentieke archiefexemplaren worden beschouwd. Nieuwe wetgeving, met name de WEH en de herziening van de WRO, stimuleert dit. De archivering zal hierop moeten worden ingericht. Daarbij moet worden voldaan aan de Archiefwet 1995 en aanvullende regelgeving, met name de ministeriele *Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden*. Centraal staat hierbij het kunnen vaststellen van de oorspronkelijke inhoud, vorm en structuur van deze documenten door de tijd heen. Van het bestemmingsplan in het bijzonder moeten kunnen worden gereconstrueerd de situatie bij vaststelling en goedkeuring, door vastlegging van de ondergrond of een eenduidige verwijzing daarnaar (welk bestand, welke datum), de bestemmingen en de visualisatie.

3b. De bestuurslagen als archiefvormer

Huidige WRO (WRO)

In het schema in bijlage 1 is weergegeven welke documenten bij deze bestuurslagen worden ontvangen of opgemaakt, dus welk dossier er gevormd wordt. Samengevat:

- De gemeente bereidt voor, stelt vast, trekt in en verleent vrijstelling;
- De provincie toetst en keurt goed;
- De minister van VROM toetst, en vervangt het goedkeuringsbesluit van de provincie;
- De Raad van State doet uitspraak op beroep en op verzoek tot voorlopige voorziening.

In bepaalde situaties kan de minister of kunnen gedeputeerde staten een bestemmingsplan vaststellen of herzien, in plaats van de gemeenteraad: zie artikel 38 van de WRO. In Amsterdam worden vanwege de bestuurlijke decentralisatie vermelde gemeentelijke taken door de stadsdelen uitgevoerd, behalve voor locaties die als grootstedelijk project zijn aangewezen. De bestemmingsplannen voor de Zuidas, bijvoorbeeld, worden door de gemeenteraad vastgesteld en niet door de stadsdeelraad.

Nieuwe WRO (Wro)

In de Wro veranderen de rollen van de bestuurslagen. De belangrijkste verandering voor ons onderwerp is het feit, dat provincie en rijk voortaan ook een bestemmingsplan kunnen initiëren en/of zelf opstellen. De documentaire neerslag van een dergelijk traject zal dan uiteraard ook bij deze bestuurslagen moeten worden gearchiveerd.

Verder verdwijnt de goedkeuring van een bestemmingsplan door de Provincie; in plaats daarvan zal er in de ontwerpfasen meer ambtelijk en bestuurlijk overleg plaatsvinden tussen de bestuurslagen. In het overzicht zijn de veranderingen die intreden met de herziening van de WRO gearceerd weergegeven in de kolom ‘Opmerkingen.’

Zie verder bijlage 1 voor het overzicht van de bestuurslagen als archiefvormer.

3c. Archivering van ruimtelijke informatie in Nederland

Welke oplossingen zijn reeds ontwikkeld, wat zijn de ‘best practices’ als het gaat om archivering van de neerslag van gedigitaliseerde bestemmingsplanprocessen? In de voorbereidende notitie van juni 2004 is aan de orde geweest welke gemeenten het verst gevorderd zijn op het gebied van digitale uitwisseling van ruimtelijke plannen, aan de hand van de DURP-monitor die daarover wordt bijgehouden. Bij de meeste van deze gemeenten is telefonisch informatie ingewonnen over de mate waarin zij de archivering van de digitale

neerslag van het proces hebben opgepakt.¹⁵ Verder zijn bij de bespreking in de klankbordgroep op 23 september 2004 nadere suggesties gedaan met betrekking tot organisaties bij wie het best geïnformeerd zou kunnen worden, als het gaat om praktijkervaring met archivering van digitaal gecreëerde bestemmingsplannen. Van de gemeenten werden wederom Tytsjerksteradiel en Terneuzen (ook al ‘koplopers’ in de DURP-monitor) nadrukkelijk genoemd, alsmede Breda. Deze gemeenten zijn daarom benaderd. Verder werd geadviseerd informatie in te winnen bij de provincies Limburg, Zeeland en Zuid-Holland, de Technische Universiteit Delft, de Universiteit van Utrecht, de Belastingdienst en het Kadaster. Benadering van deze organisaties leverde weer de nodige nieuwe ingangen op, zodat ook nog informatie is ingewonnen bij de provincies Friesland en Gelderland, het Wetenschappelijk Statistisch Agentschap van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, de Grootschalige Basiskaart Nederland en de Universiteit van Wageningen. Ten slotte is er nog een oproep geplaatst op de discussielijst van de Vereniging voor de Documentaire Informatievoorziening en het Archiefwezen (DIVA). In deze oproep werd medewerkers archief of documentaire informatievoorziening gevraagd ervaringen met het archiveren van digitale bestemmingsplannen in te zenden.

Bij de Belastingdienst zijn digitalisering en digitale archivering actuele thema’s, maar daarbij handelt het niet om ruimtelijke informatie. Deelnemers aan de DIVA-discussielijst reageerden geïnteresseerd, maar concrete ervaringen werden niet overlegd.

‘Koplopers’ DURP

Het telefonische onderzoek bij gemeenten die hoog genoteerd stonden op de DURP-monitor leidde tot de conclusie, dat vrijwel alle aandacht uitgaat naar het (digitaal inrichten van) het bestemmingsplanproces zelf, met name naar de vervaardiging, uitwisseling en publicatie. Uitwisseling vindt tot nu toe ook analoog plaats en in een aantal gevallen zelfs alleen analoog. De (digitale) archivering van de digitale neerslag daarvan was vrijwel nergens systematisch aangepakt. Het feit dat er overal papieren dossiers worden gevormd van de papieren versies, die als de authentieke archiefexemplaren gelden, is hier debet aan. In een enkel geval wordt het bestemmingsplan niet alleen analoog opgeslagen, maar ook op de server of op een CD-ROM, in het oorspronkelijke formaat danwel PDF- en/of TIFF. Verdere maatregelen om deze bestanden door de tijd heen leesbaar en interpreteerbaar te houden worden daarbij niet genomen.

Hoewel er nog geen serieuze activiteiten op het gebied van archivering van digitale bestemmingsplandocumenten zijn ontplooid, wordt de problematiek bij de ondervraagde gemeenten wel degelijk onderkend. Zo beraadt de gemeente Oldenzaal zich op implementatie van een spatia-temporele database (zoals Oracle Spatial); dat wil zeggen een database waarin bestemmingsplannen worden opgeslagen en waarin ook de historie kan worden vastgelegd, zodat het als digitaal archief fungeert. Haren maakt zelfs al gebruik van een database met ‘spatial’-functionaliteit, namelijk Progres-QL, draaiend onder Linux. Voor de problematiek van digitale duurzaamheid, dat wil zeggen van permanente bewaring met behoud van inhoud, vorm en structuur, zijn echter nog geen afdoende oplossingen geïmplementeerd.

Gemeente Tytsjerksteradiel

¹⁵ De volgende gemeenten zijn benaderd: Haren, Heerenveen, Skarsterlan, Leeuwarden, Oldenzaal, Wûnseradiel, Lelystad, Soest.

De gemeente Tytsjerksteradiel voerde, gezamenlijk met de provincie Friesland, van september 2001 tot april 2002 een pilot uit, gericht op digitale vervaardiging en uitwisseling van ruimtelijke plannen. De archivering van digitaal gecreëerde ruimtelijke plannen werd niet opgevoerd als onderzoeksvraag, maar gedurende het traject werden er wel voorzieningen voor getroffen. Inmiddels verloopt in de gemeente Tytsjerksteradiel het gehele bestemmingsplanproces (met uitzondering van de onderdelen bezwaar en beroep) digitaal.. Het proces wordt ondersteund met een BPM (business process management) -systeem van het bedrijf Cosa. Hierin worden de procesgegevens beheerd. Dit systeem is gekoppeld aan het geografisch informatiesysteem (GIS), met import- en exportfunctie, waarin de bestemmingsplannen worden beheerd.

Het bestemmingsplanproces is het eerste proces dat is gedigitaliseerd, en wel in samenhang met het post- en archiefproces. De bestemmingsplannen zelf worden door een extern bureau getekend en aangeleverd als een IMRO-gecodeerd NEN-bestand. Voor de archivering van de digitale bestemmingsplandocumenten wordt gebruik gemaakt van een module van Cosa, namelijk Cosa Archive. De afdeling documentaire informatievoorziening (DIV) beheert in dit systeem de gedigitaliseerde post- en archiefstromen (voorzover betrekking hebbend op het bestemmingsplanproces); het digitale archief is raadpleegbaar door iedereen die daartoe is geautoriseerd. Dat betekent dat de inkomende en interne documenten worden geregistreerd en (na zonodig te zijn gescand) digitaal worden gedistribueerd; ze worden direct vanuit de documentregistratie aangeboden aan het proces, waarbinnen ze alle stappen doorlopen die in de procesbeschrijving zijn gedefinieerd, inclusief archivering. Voor elk bestemmingsplan is een digitaal dossier aangemaakt, waarin de digitaal gecreëerde of gescande documenten worden opgeslagen. Tekstdocumenten worden in TIFF opgeslagen, tekeningen in PDF. Het omgekeerde lijkt meer voor de hand te liggen, maar deze keuze is op basis van praktijkproeven gemaakt om de volgende redenen:

- de lastige vertaling van geo-data naar TIFF
- de relatief gemakkelijke vertaling van geo-data naar PDF
- de geschiktheid van PDF¹⁶ als formaat in de raadpleegomgeving en
- het relatief geringe volume van PDF-bestanden versus een relatief hoge kwaliteit

De koppeling tussen (de juiste versie van) plankaart, voorschriften en toelichting wordt gelegd door plaatsing in dezelfde digitale map, en bewaakt door middel van beveiliging/autorisatie. Van elk bestemmingsplanproces wordt een zogenoemd ‘zaakdocument’ aangemaakt, een XML-bestand met de metagegevens van het proces en informatie over het verloop ervan. Dit document wordt gedefinieerd als:

“Een beschrijving van een unieke zaak waarin :

- per processtap is aangegeven wanneer deze heeft plaatsgevonden en door wie,
- welke opmerkingen er zijn gemaakt en
- welke documenten er zijn ingekomen, verzonden of gemaakt, zo mogelijk in digitale vorm met link naar het document in het archief.”

Archivering is zo onderdeel van het proces, een belangrijk uitgangspunt bij de inrichting van een digitale archieffunctie.

In de beschreven situatie loopt men nog wel tegen praktische problemen op. Ten eerste wordt voor het vernietigen van analoge archiefbescheiden (voorzover permanent te bewaren) nadat

¹⁶ PDF mag nog steeds geacht worden lastig muteerbaar te zijn.

ze zijn gescand, door de provinciale archiefinspectie geen toestemming gegeven.¹⁷ De gedigitaliseerde versies kunnen niet als het authentieke archiefexemplaar worden beschouwd; de papieren originelen moeten naast de gedigitaliseerde versies worden bewaard en uiteindelijk worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Tytsjerksteradiel. Bestemmingsplanproces en archivering groeien zo, op zijn minst gedeeltelijk, toch weer uit elkaar. Bovendien moet de afdeling DIV zowel een papieren als een digitaal archief beheren; de afdeling DIV is namelijk aangewezen als verantwoordelijke voor de archivering van de digitale documenten.

Cosa Archive voldoet aan de productstandaard ReMaNO.¹⁸ Tytsjerksteradiel heeft echter geen RMA-traject ingezet in de zin dat digitaal gecreëerde documenten ook als de authentieke archiefexemplaren worden beschouwd en bewaard. Aan het eind van het traject wordt het papieren dossier zo nodig gecompliceerd met papieren uitdraaien vanuit het digitale systeem. Dat zou bij documenten die alleen in digitale vorm het proces hebben doorlopen betekenen dat sprake is van vervanging in archiefwettelijke zin. Daarvoor is een positief advies van de gemeentearchivaris nodig; en ook, als het gaat om permanent te bewaren bescheiden, een machtiging van gedeputeerde staten.

Uit het oogpunt van het effectief en efficiënt inrichten van het primaire proces is het traject een groot succes. De digitale archivering speelt daarin ook een rol. Documenten raken niet meer kwijt, omdat de papieren stukken niet meer de organisatie ingaan maar bij DIV achterblijven, en de digitale versies op een voorgedefinieerd traject in het WFM-systeem worden gezet. Bij de gemeente Tytsjerksteradiel ondersteunt de digitale archieffunctie dan ook vooral het bedrijfsvoeringsbelang: procesbeschrijving en procesuitvoering komen geheel overeen. Het verantwoordingsbelang wordt eveneens ondersteund, maar minder volledig; de herleidbaarheid van het proces is gewaarborgd, maar met name bij externe juridische verantwoordingskwesties zal het papieren en niet het digitale exemplaar van een document als bewijsstuk worden gehanteerd. Van een cultureel of historisch belang van het digitale archief is op dit moment geen sprake: niet de digitale, maar de papieren bestemmingsplandocumenten zullen worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats om daar voor de eeuwigheid te worden bewaard. Dat is de consequentie van vigerende wetgeving; in de toekomst kan natuurlijk een andere situatie ontstaan (zie ook hoofdstuk 3a).

Gemeente Terneuzen

In tegenstelling tot de gemeente Tytsjerksteradiel heeft de gemeente Terneuzen de digitalisering van het bestemmingsplanproces niet met behulp van een document- of workflowmanagementsysteem tot stand gebracht. Terneuzen heeft wel geëxperimenteerd met Cosa, maar wat in Tytsjerksteradiel als voordeel van dit systeem wordt gezien (een vaste greep op het proces) werd in Terneuzen als nadelig ervaren (een “te dwingend” systeem). Van volledige digitalisering van het bestemmingsplanproces of integratie met post- en archiefprocedures kan hier niet worden gesproken. Er wordt echter wel een digitaal dossier opgebouwd, namelijk in de werkomgeving van de individuele ambtenaar.

¹⁷ Dit uitgangspunt is vastgelegd in *Beleidsregel criteria voor vervanging van originele voor blijvende bewaring in aanmerking komende archiefbescheiden door reproducties (beleidsregel substitutie)*. Zie ‘Publicaties’ op www.provincialearchiefinspecties.nl, geconsulteerd op 8-12-2004

¹⁸ Zie ‘Matrix digitale gereedschapskist’ van het Kenniscentrum Digitale Overheid op www.elo.nl, geconsulteerd op 8-12-2004

Onderdeel van dat dossier zijn inspraak en zienswijzen, die bij de gemeente Terneuzen via het internet kunnen plaatsvinden. Inspraakreacties en zienswijzen komen binnen in de individuele postbus van de behandelend ambtenaar, die ze omzet in PDF en in de eigen werkomgeving beheert. Als genoemde procedures zijn afgehandeld worden de documenten uitgeprint, en met de op papier ingekomen reacties gearchiveerd.

De formele goedkeuring van gedeputeerde staten wordt op het papieren exemplaar aangegeven, maar uitwisseling met de provincie vindt ook digitaal plaats. Het bestemmingsplan wordt getekend in CAD (Microstation), en dan geconverteerd naar een IMRO-gecodeerd NEN-bestand. Het bestemmingsplan bestaat dan uit een IMRO-gecodeerde plankaart, met de voorschriften en de toelichting in html. Die tekstbestanden moeten daarvoor vanuit Word worden overgezet naar html, hetgeen als problematisch wordt ervaren. Ook worden verschillen geconstateerd tussen de digitale versie van het bestemmingsplan en de papieren afdruk ervan. Dat is natuurlijk zeer ongewenst.

De behandelend ambtenaar slaat de Word-versies van de tekstbestanden op door ze op papier af te drukken, of door ze te converteren naar PDF. In het laatste geval vindt de koppeling met de plankaart plaats door tekstbestanden en kaart in een digitale map te plaatsen.

Langdurige bewaring van digitale bestemmingsplandocumenten is niet aan de orde. Ten eerste wordt de te hanteren bewaartermijn ervan (dus van de digitale documenten) gelijkgesteld aan de looptijd van een bestemmingsplan, namelijk 10 jaar. Ten tweede wordt er parallel een papieren dossier gevormd, zowel bij de behandelend ambtenaar als op de afdeling DIV. Daarbij rijst de vraag naar de verhouding tussen de papieren en de digitale bestemmingsplandocumenten, zeker tegen de achtergrond van de nieuwe WRO. Wat is nu 'het' dossier, welke gaten en overlappingen zijn er. En hoe verandert de nieuwe WRO de status van het digitale plan, is het niveau waarop de archivering plaatsvindt straks nog wel voldoende?

Het voornaamste knelpunt wordt gezien op het juridische vlak, namelijk wat het authentieke juridisch bewijskrachtige exemplaar is van het bestemmingsplan. Verder wordt gesignaleerd dat het naast elkaar voortbestaan van parallelle en digitale documentstromen problematisch is, en dat het nogal wat van een organisatie vergt (met name mentaal) de omslag van papier naar digitaal te maken.

Gemeente Breda

Binnen Breda wordt gebruik gemaakt van het workflow-managementsysteem ProjectWise van Bentley, dat wordt beheerd door de afdeling DIV. Binnen dit systeem worden de bestemmingsplannen opgezet en gearchiveerd. Elke nieuwe tekening wordt in ProjectWise aangemaakt en gearchiveerd. Vanuit het CAD-systeem (Microstation) wordt van een te archiveren versie van een bestemmingsplan een plot gemaakt; het plotbestand wordt rechtstreeks in PDF omgezet, in ProjectWise opgenomen en op Internet gepubliceerd. Het vlak daarvoor uitgeplote analoge bestand dat met andere partijen wordt uitgewisseld vertoont daarmee geen verschillen met het digitale exemplaar (nevenschikking). Het op Internet gepubliceerde plan is dus identiek aan het gearchiveerde plan. Dit procédé herhaalt zich bij elke nieuwe versie in het traject, van voorontwerp tot goedkeuring.

Het bestemmingsplanproces wordt daarnaast ook op papier gearchiveerd. Uitwisseling met de provincie is tot nu toe langs de papieren weg gegaan, maar inmiddels is een pilot gestart om

NEN-bestanden uit te wisselen met de provincie. Het onderdeel inspraak kan al wel digitaal plaatsvinden; inspraakreacties worden daarbij in het oorspronkelijke digitale formaat in ProjectWise opgenomen, en uitgeprint voor archivering in het papieren dossier. Zienswijzen komen zowel digitaal als op papier binnen; vanwege het vormvereiste van de handtekening dient men wel de digitaal ingediende zienswijzen ook nog te printen en te voorzien van een handtekening.

Provincies Zuid-Holland, Limburg, Friesland, Zeeland en Gelderland

De **provincie Zuid-Holland** is vorig jaar begonnen aan de eerste stappen richting een gedigitaliseerd toetsingsproces in het kader van een aantal activiteiten van DURP; met archivering zijn nog geen ervaringen opgedaan. Ook bij de **provincie Limburg** verloopt het bestemmingsplanproces nog niet digitaal. Probleem hier is, dat Limburg niet of nauwelijks digitale plannen van de gemeenten krijgt aangeleverd, terwijl de provincie zich daar wel klaar voor acht. Wel heeft de provincie enkele plannen direct bij bureaus opgevraagd en ontvangen, maar dat is dus los van de reguliere bestemmingsplanprocedure. Die plannen worden aangeleverd op CD-ROM, waarna ze op een server worden opgeslagen en in het geografisch informatiesysteem worden opgenomen. De CD-ROM wordt geregistreerd in het documentair informatiesysteem van de afdeling DIV, en verder niet beheerd; het wordt beschouwd als digitale kopie van het papieren bestemmingsplan en wordt dan ook letterlijk aan het papieren dossier toegevoegd. Door de gemeenten worden de plannen dus op papier aangeleverd, en het hele traject wordt ook op papier doorlopen en gearchiveerd.

Ook de **provincie Friesland** slaat het op CD ingekomen plan op de server op in het oorspronkelijke formaat, zonder dat voor het beheer speciale maatregelen worden getroffen. Digitale uitwisseling vindt sporadisch plaats. Wanneer een plan digitaal wordt aangeleverd, wordt de digitale versie gebruikt bij de toetsing. Een deel van de toetsingsinformatie is digitaal beschikbaar. Digitale teruglevering aan gemeenten heeft nog niet plaatsgevonden; alle documenten worden op papier gearchiveerd.

De **provincie Zeeland** wisselt al wel digitaal bestemmingsplannen uit met de gemeenten, maar digitale toetsing is nog een wens. Het bestemmingsplanproces is nog niet gedigitaliseerd, maar de voorbereidingen worden wel getroffen. Enkele andere processen verlopen overigens wel al digitaal, met gebruikmaking van de workflowmodule van het systeem Corsa (ReMaNO-conform), dat ook voor de document- en dossierregistratie wordt ingezet. Het bestemmingsplanproces zal ook met Corsa worden gedigitaliseerd. Archivering van digitaal verlopende processen vindt ook hier zowel digitaal als op papier plaats. Als knelpunten voor uitsluitend digitale archivering worden genoemd:

- De bedrijfscultuur;
- Het niet beschikken over de mogelijkheid van een digitale handtekening;
- Het niet mogen vervangen van permanent te bewaren archiefbescheiden.

Met betrekking tot bestemmingsplannen komt daar nog bij het ontbreken van een goed archiefformaat voor met name de ondergrond en de plankaart. Digitaal uitgewisselde bestemmingsplannen worden momenteel al wel digitaal gearchiveerd. Toelichting en voorschriften worden in PDF opgeslagen, conform de ‘Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden’. De ondergrond (de Grootschalige Basiskaart Nederland, GBKN) wordt opgeslagen in het oorspronkelijke formaat DXF.¹⁹ Gedacht wordt al wel aan GML, een

¹⁹ DXF is een wijd verbreid uitwisselingsformaat voor CAD-bestanden, ontwikkeld door Autodesk, de fabrikant van AutoCad. De specificaties van DXF zijn vrij beschikbaar, Het AutoCad-bestandsformaat DWG, kan door

van XML afgeleid formaat voor geo-bestanden. GML is echter nog geen standaard, en is er ook in diverse soorten. De plankaart wordt aangeleverd en gearchiveerd in NEN1878.²⁰ De twee laatstgenoemde onderdelen van het bestemmingsplan zijn niet om te zetten naar PDF (althans niet rechtstreeks), en de hamvraag voor de provincie Zeeland is dan ook die naar een geschikt archiveringsformaat voor deze bestanden.

De **provincie Gelderland** geeft digitalisering van het bestemmingsplanproces vorm in het project 'Over den DURPel'. Bestemmingsplannen worden al digitaal ontvangen, maar toetsing vindt om technische redenen nog analoog plaats. Goedkeuring gebeurt digitaal, maar vanwege het nog ontbreken van de digitale handtekening ook op papier. Aangeleverde plannen worden niet alleen in het GIS (Arc-View) opgeslagen om verder bewerkt te worden, maar ook in het documentair informatiesysteem Docbase, in PDF-formaat. Dat kan dus alleen met de toelichting en de voorschriften; om de kaartlagen leesbaar te maken is conversie naar Arc-View nodig. Hetzelfde gebeurt met het goedgekeurde bestand: de kaartlagen worden in NEN1878, de goedkeuring als tekstbestand (Word of PDF). GML wordt als mogelijke oplossing gezien, omdat het in dit formaat uitgewisselde en ook gearchiveerde bestand zonder bewerking kan worden ingelezen. Bij de provincie Gelderland worden overigens alle documentaire informatieprocessen gedigitaliseerd, met behulp van Docbase. Archivering van het bestemmingsplanproces vindt digitaal plaats; digitale originelen worden rechtstreeks in PDF opgeslagen, papieren originelen worden gescand. Papieren originelen, bijvoorbeeld goedkeuringen van een bestemmingsplanontwerp, worden wel bewaard (op nummer) vanwege de ondertekening.

Technische Universiteit Delft, Universiteit van Utrecht en Wetenschappelijk Statistisch Agentschap

Bij de TU Delft is contact opgenomen met prof. W. Korthals Altes en prof. P. van Oosterom van het Onderzoeksinstituut OTB. Het Onderzoeksinstituut OTB verricht onderzoek op het gebied van onder meer geo-informatie en GIS-technologie, en betreft daarbij informatie van derden, met name van het Kadaster. Van beheer van Geo-informatie met het oog op bewaring op langere termijn is geen sprake. Bij prof. Van Oosterom is wel de nodige informatie ingewonnen over gang van zaken bij het Kadaster (zie aldaar), waar hij werkzaam is geweest.

Van de universiteit Utrecht is benaderd prof. dr. H.F.L. Ottens, verbonden aan de faculteit Geowetenschappen. Op de faculteit wordt onderzoek verricht op het terrein van onder meer sociale geografie en planologie. In het kader van zo'n onderzoek wordt (ruimtelijke) informatie verzameld, maar van systematische bewaring daarvan is geen sprake. Veel materiaal wordt betrokken van het Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA, onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek, NWO), dat dan ook als bewaarorganisatie wordt beschouwd.

Het WSA was op het moment dat het voor het vooronderzoek werd benaderd (januari 2005, contactpersoon dhr. Karel Pagrach) echter niet zozeer een bewaarorganisatie, als wel een informatiemakelaar, een intermediair tussen producenten van gegevensbestanden en onderzoekers. Het Wetenschappelijk Statistisch Agentschap (WSA) heeft als voornaamste

de marktpositie van AutoCad in de praktijk ook als uitwisselingsformaat worden gebruikt. De tweede grote speler op de CAD-markt is Bentley met het produkt Microstation (bestandsformaat DGN).

²⁰ NEN1878 is het standaard uitwisselingsformaat voor bestemmingsplankaarten. Een NEN-bestand is opgebouwd uit coördinaten, IMRO-codes en links naar de bestanden met de administratieve gegevens.

doel het stimuleren van secundair gebruik van bestaande databestanden voor wetenschappelijk onderzoek. Deze databestanden bevinden zich bij de dataproducenten of beheerders. Een belangrijk medium voor het WSA is de Webcatalogus www.dataneth.nl. In de nabije toekomst zal wel een andere situatie ontstaan. De functies van het WSA zullen namelijk, met die van het Steinmetz-archief (het Nederlands sociaal-wetenschappelijk data-archief) en het Nederlands Historisch Data Archief (NHDA), samengaan in het nieuw op te richten Data Archiving and Network Services (DANS). In het kader van DANS zal een afdeling worden opgericht die zich speciaal gaat richten op ruimtelijke informatie en zich ook met de opslag daarvan zal gaan bezighouden.

Universiteit Wageningen/CGI

Het Laboratorium voor Geo-Informatiekunde en Remote Sensing, de afdeling Geo-informatie van de Dienst Landbouwkundig Onderzoek (DLO) en de afdeling Wageningen Software Labs van Wageningen University and Research Centre (WUR) hebben hun krachten gebundeld in het Centrum voor Geo-Informatie (CGI). Dit Centrum verzorgt academisch onderwijs en onderzoek op het terrein van de geo-informatiekunde, met bijzondere aandacht voor GIS. Samen met een ander onderdeel van de Universiteit Wageningen, het kennisinstituut voor de groene leefomgeving Alterra, is het bureau Geo-Desk opgezet. Dit bureau richt zich op het beheren en ter beschikking stellen van geografische databases, en van technische informatie daarover. Geo-Desk is opgestart om geo-informatie die door medewerkers van de WUR wordt gebruikt centraal te beheren. Het gaat daarbij om informatie die door de WUR zelf geproduceerd wordt, zoals de Bodemkaart; maar ook van andere organisaties als het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij en de Topografische Dienst wordt informatie betrokken.

De betreffende bestanden worden beheerd in een database gekoppeld aan een het GIS-pakket Arc-GIS. Arc-GIS levert ook het opslagformaat, een industriestandaard in de wereld van de geo-informatie. Voor bewaring op middellange termijn werden voorheen conversieslagen uitgevoerd, tegenwoordig ondersteunen nieuwe versies van Arc-Gis standaard de voorgaande. Prof. dr. ir. A.K. Bregt van WUR voorziet wel dat binnen afzienbare tijd GML terrein zal winnen en tot een nieuwe standaard zal kunnen uitgroeien.

Ten aanzien van de vast te leggen metadata voor geo-informatie ziet hij eveneens een nieuwe standaard zich aandienen. Tot op heden geldt de Europese metadatanorm van de CEN (Comité Européen de Normalisation, onderdeel van de Europese Commissie) als standaard, de NEN/ENV 12657. Maar het ligt in de lijn der verwachting dat die gaandeweg plaats zal maken voor de ISO-norm 19115. Onder invloed van het EC-programma INSPIRE (Infrastructure for Spatial Information in Europe), dat zich richt op ontwikkeling en implementatie van internationale normen, lijkt Europa te gaan kiezen voor de ISO 19115. De Europese Commissie heeft dat al gedaan, de Europese Raad en het Europese Parlement moeten zich nog uitspreken.

GBKN en Kadaster

Voor de meeste bestemmingsplannen wordt de Grootchalige Basiskaart Nederland (GBKN) als ondergrond gebruikt. Dit is de meest gedetailleerde topografische basiskaart van heel

Nederland. Gemeenten en andere organisaties kunnen de kaart bestellen bij het Landelijk Samenwerkingsverband (LSV) GBKN. Aanlevering gebeurt analoog of digitaal; in het laatste geval bijvoorbeeld per e-mail, CD-ROM of diskette, in NEN1878- of DXF-formaat.

Vervaardiging en beheer liggen niet in handen van het LSV, maar bij 10 regionale samenwerkingsverbanden (RSV's), waarin met name gemeenten, provincies, kabel- en leidingbeheerders en het Kadaster zijn vertegenwoordigd. Het Kadaster beheert ongeveer 70% van het oppervak van Nederland. Tot het beheer behoren onder andere directievoering, bestandsbeheer en distributie. Drieëntwintig gemeenten in Zuid-Holland, de *Topografie Producerende Gemeenten*, TPG's) en de gemeente Amsterdam maken de kaart voor hun deel van Nederland voor eigen rekening en risico. Daarnaast zijn er gemeenten deelnemer aan een regionale stichting met de status van zelfmutterende gemeente. Zij leveren als producent aan het regionale samenwerkingsverband.

De GBKN wordt continu geactualiseerd. Uitwisseling en interactiviteit staan voorop, archivering viel lang buiten beschouwing. Vanaf de invoering van een relationele database in 1998 legt het Kadaster wel permanent alle wijzigingen vast die in de GBKN worden aangebracht in het deel van Nederland dat het Kadaster beheert. Dat gebeurt niet door op gezette tijden de kaart te 'bevriezen', maar door de wijzigingen apart op te slaan en te relateren aan een bepaalde datum. Op deze manier is het mogelijk de stand van de kaart op een bepaalde datum te reconstrueren. Uitwisseling van de kaart gebeurt in thans nog NEN1878, ook is het formaat DXF mogelijk.

Vanaf 1998 maakt het Kadaster voor het beheer van geo-informatie gebruik van het databasesysteem Ingres, met bijbehorend opslagformaat. Uitlevering vond en vindt plaats in NEN1878-formaat. Het Kadaster constateert een ontwikkeling naar een situatie waarin GML zeer belangrijk wordt. Het gebruikt GML (versie 2) nu al voor het intern datatransport tussen systemen. Volgens prof. Van Oosterom van de TU Delft zal versie 3.2 van GML vermoedelijk uitgroeien tot ISO standaard.

Momenteel maakt het Kadaster steeds meer gebruik van het systeem Oracle Spatial; Ingres-bestanden worden daar naartoe geconverteerd. De informatie in deze database wordt voortdurend geactualiseerd, en bereikt in de ogen van het Kadaster dan ook nooit de fase dat het als (statisch) archiefmateriaal kan worden beschouwd. Momenteel is er discussie met de Rijksarchiefinspectie over de archiefwettelijke aspecten daarvan. In tegenstelling tot de elektronische akten (opgeslagen als PDF-bestand) maken de kadastrale kaarten onverbreekelijk onderdeel uit van de voortdurend geactualiseerde database. Het Kadaster heeft voorlopig een vrijstelling verkregen van de archiefwettelijke overbrengingsplicht voor archiefbescheiden van 20 jaar oud.

Conclusies

Bij gemeentelijke en provinciale overheden wordt hard gewerkt aan digitalisering van (onderdelen van) het bestemmingsplanproces, maar over het algemeen zijn voor de digitale archivering van de digitaal gecreëerde of ontvangen bestemmingsplandocumenten weinig tot geen concrete stappen ondernomen. De partijen die hierop een uitzondering vormen hebben uiteenlopende oplossingen bedacht, die variëren van opslag in het originele formaat op een verder niet beheerde CD-ROM, tot het volledig digitaal archiveren van het complete proces in een door de archiefafdeling beheerd systeem (Tytsjerksteradiel). In alle gevallen wordt daarnaast een papieren dossier aangelegd en als het authentieke dossier beschouwd. Deze

dubbele archivering wordt op veel plaatsen als knelpunt ervaren, vanwege de inefficiëntie, mogelijke overlappings of gaten in dossiers, en onduidelijkheid welk dossier nu ‘leidend’ is. De problematiek van vervanging (het niet mogen vernietigen van permanent te bewaren papieren bescheiden nadat die zijn gedigitaliseerd) en van het feit dat de meeste organisaties nog niet over een digitale handtekening beschikken, zijn onderdeel van dat probleem. Verder is er behoefte aan een goed archiefformaat, omdat het technisch lastig is om structuur, vorm en inhoud (van met name de kaartlagen) bij omzetting van de uitwisselingsformaten te waarborgen.

Verder zijn vooral bij het Kadaster en bij het Centrum voor Geo-Informatie (CGI), met name het bureau Geo-Desk, veel kennis en ervaring met het beheer van digitale geo-informatie aanwezig. Bewaring vindt hier plaats in databases, met bijbehorend opslagformaat en met gebruikmaking van standaarden voor het vastleggen van metadata. In het kader van verder onderzoek, het beantwoorden van de vragen die in hoofdstuk 4 zijn geformuleerd, wordt samenwerking met deze organisaties aanbevolen.

3d. Het buitenland

Zoals vermeld in het plan van aanpak voor dit vooronderzoek, heeft Gemeentearchief Amsterdam zich bij contacten in het buitenlandse archiefwezen geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot archivering van digitale geo-informatie. Alleen vanuit het **Verenigd Koninkrijk** werden enige ervaringen overlegd, maar ook The National Archives aldaar (TNA) laten weten dat onderzoek naar archivering van geografische informatie zich in een nog zeer pril stadium bevindt. Op lokaal niveau worden GIS-data niet gearchieveerd, maar onderhouden in procesapplicaties. TNA neemt momenteel de stand van zaken bij ministeries op. De voorlopige conclusie is dat er sinds de introductie van geografische informatiesystemen veel data zijn opgeslagen, maar dat de procesapplicaties geen archiveringsfunctie hebben. Tot nu toe zijn alleen de papieren producten van dergelijke complexe databases (bijvoorbeeld rapporten, kaarten) behandeld als archiefbescheiden. Alleen bij de ‘Ordnance Survey’, een overheidsdienst die het best met het Kadaster is te vergelijken, wordt informatie digitaal bewaard; de database van de Ordnance Survey heeft de status van ‘public record’. Bewaring betekent hier het nemen van snapshots van de database, als onderdeel van het reguliere back-upbeleid. TNA onderzoekt of ook de ‘British Geological Survey’ (BGS) dezelfde status kan worden toebedeeld. De BGS beheert twee databases, en hanteert de metadataset van de ‘National Geospatial Data Framework’ (NGDF). De NGDF is meer gericht op uitwisseling en toegankelijkheid dan op bewaring, maar de standaard kan in een gemeenschappelijk platform voorzien voor het ontwikkelen van bewaarstrategieën.

Vanuit **België** zijn evenmin concrete ervaringen aangereikt, maar we wijzen wel graag op het onderzoeksprogramma DAVID (Digitale Archivering in Vlaamse Instellingen en Diensten) van het stadsarchief van Antwerpen. In het kader van DAVID zijn veel publicaties verschenen op het gebied van digitale archivering, onder meer het rapport *Standaarden voor digitale archiefdocumenten*.²¹ Daarin is een paragraaf opgenomen over geografische informatie en GML.

²¹ F. Boudrez, *Standaarden voor digitale archiefdocumenten*, Stadsarchief Antwerpen, Antwerpen, 2003

4. Onderzoeksvragen

Welke vragen moeten in het komende hoofdonderzoek worden beantwoord, opdat een goede praktijkproef kan worden uitgevoerd met het archiveren van digitale bestemmingsplandocumenten? In de voorbereidende notitie, door de klankbordgroep en door respondenten bij dit vooronderzoek, is gewezen op het belang van standaarden die bij inrichting van de archieffunctie voor bestemmingsplandocumenten kunnen worden ingezet. Het hoofdonderzoek moet daarom resulteren in een dergelijke standaard, die vervolgens bij de praktijkproef kan worden getest. Aan de hand van de standaard zullen de in hoofdstuk 3a vermelde bewaarbelangen moeten worden gewaarborgd, en moet kunnen worden voldaan aan de eisen die voortvloeien uit archiefwet- en regelgeving, in het bijzonder uit de *‘Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden.’* De bepaling dat van archiefbescheiden te allen tijde moet kunnen worden vastgesteld ‘de inhoud, vorm en structuur bij het ontstaan, voorzover die kenbaar moesten zijn voor de uitvoering van het betreffende werkproces’ moet daarvoor eerst in concrete eisen worden geformuleerd. Welke elementen van vorm, inhoud en structuur moeten kenbaar zijn voor uitvoering van het bestemmingsplanproces, en dus worden bewaard?

Sinds enige tijd is er een standaard voor de inrichting van de documentaire informatiehuishouding: de NEN-ISO 15489. Wij stellen voor deze norm als uitgangspunt te nemen. De norm gaat in op achtereenvolgens de wettelijke context, beleid en verantwoordelijkheden, eisen aan informatie- en archiefmanagement (waaronder de kenmerken van een archiefstuk: authenticiteit, betrouwbaarheid, integriteit en bruikbaarheid), ontwerp en implementatie van een archiefsysteem, processen en controles, en opleiding. In de norm wordt punt voor punt (zij het in algemene bewoordingen) opgesomd welke zaken moeten zijn afgedekt om te garanderen dat adequate archiefbescheiden worden gemaakt, vastgelegd en beheerd. Voor archiefstukken wordt gedefinieerd wanneer ze kunnen worden beschouwd als authentiek, betrouwbaar, integer en bruikbaar.

De vraag is vervolgens hoe die authenticiteit, betrouwbaarheid, integriteit en bruikbaarheid kunnen worden gewaarborgd. Ten aanzien van het onderzoeksgebied waar het hier over gaat (zie hoofdstuk 1) zijn er dan twee zaken die dringend een concrete invulling behoeven: metadata en archiveringsformaten. Door standaardisering op deze terreinen zijn grote voordelen te behalen. Standaarden bieden generieke oplossingen, zodat organisaties niet steeds het bekende wiel hoeven uit te vinden. Standaarden zijn toekomstvast, hebben een grote gebruikersgroep, en bieden voordelen op het gebied van toegankelijkheid en interoperabiliteit.

1. Metadata.

De Archiefwet verlangt van overheden dat die hun archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat brengen en bewaren. De ministeriële *‘Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden’* stelt daartoe een aantal concrete eisen waaraan permanent te bewaren bescheiden, in het bijzonder digitale bescheiden, moeten voldoen uiterlijk op het moment van overbrenging naar een archiefbewaarplaats. Dat moment is in de Archiefwet bepaald op 20 jaar na creatie, maar het is de afgelopen jaren meer dan duidelijk geworden dat de archivering van digitale archiefbescheiden aan de bron moet worden ingericht. Om digitale bescheiden

door de tijd heen leesbaar en interpreteerbaar te houden moet de technische en inhoudelijke context bij creatie worden vastgelegd.

Onderzoeksvraag nummer 1 is daarom:

Welke technische en inhoudelijke metadata moeten ten behoeve van de archivering van digitaal gecreëerde bestemmingsplandocumenten worden vastgelegd; en hoe kan dat het beste gebeuren?

Bestaande metadatasets, niet in de laatste plaats de ISO 19115, moeten daarbij worden onderzocht.

2. Archiveringsformaten

Bestemmingsplandocumenten worden in diverse bestandsformaten uitgewisseld en opgeslagen. Criteria voor geschikte *archiveringsformaten* zijn, zoals geformuleerd door het eerder vermelde Vlaamse onderzoeksproject DAVID (Digitale Archivering in Vlaamse Instellingen en Diensten):²²

- o gestandaardiseerd: gedocumenteerd, stabiel en niet afhankelijk van één producent
- o wijdverspreid en voldoende marktpenetratie
- o uitwisselbaar: onafhankelijk van bepaalde besturingssystemen, netwerkprotocollen en applicaties
- o voorziet een robuust foutopsporing- en verbeteringsmechanisme: fouten in bitopslag zijn herstelbaar
- o mogelijkheid tot systematische en geautomatiseerde validatie
- o goed gestructureerde opslag van informatie
- o opslag zonder informatieverlies
- o mogelijkheid tot insluiten van (zelfgedefinieerde) metadatavelden
- o in staat om de essentiële eigenschappen van het archiefdocument in tijd over te brengen
- o bewaren van de authenticiteit van de archiefdocumenten
- o autonoom en zelfvoorzienig
- o drager en apparaat onafhankelijke opslag mogelijk
- o gebruiksvriendelijk, niet alleen tav bewaren en beheren, maar ook tav latere ter beschikking stelling van de archiefbescheiden

Van deze criteria zijn er in het kader van dit onderwerp met name twee precair: *opslag zonder informatieverlies* en *in staat om de essentiële eigenschappen van het archiefdocument in tijd over te brengen*. Digitale bestemmingsplannen in geografische informatiesystemen beschikken over functionaliteiten, die op de manier waarvoor in de huidige praktijk bij archivering wordt gekozen, verloren gaan. PDF of TIFF bieden geen oplossing voor dit functioneleitsverlies.

Onderzoeksvraag nummer 2 is daarom:

Welk digitaal opslagformaat is het best geschikt om digitale bestemmingsplannen en andere digitale bestemmingsplandocumenten te archiveren?

²² www.antwerpen.be/david/, geconsulteerd op 10 februari 2005

Aan deze vraag gaat een andere vraag vooraf, namelijk die naar de essentiële inhoud, vorm en structuur van het bestemmingsplan. In de woorden van een lid van de klankbordgroep: “Wat is het nieuwe bestemmingsplan?” En wat moet er dus bewaard worden? Het verschijnsel dat het archiveringsformaat bepaalt wat er bewaard wordt, moet worden omgedraaid: na te hebben bepaald wat er bewaard moet worden, wordt vastgesteld in welk formaat dat mogelijk is.

Een derde vraagstuk betreft de overgangssituatie waarin de archiefvormers zich momenteel bevinden. Bestemmingsplanprocessen worden steeds meer digitaal ingericht, met al of niet een vorm van digitale archivering daarbij. Archivering vindt tegelijk ook op papier plaats, evenals (onderdelen van) het proces zelf. Beheersmatig levert dat situaties op die op veel plaatsen als zeer problematisch worden ervaren.

Onderzoeksvraag 3 is daarom:

Wat zijn de aanbevelingen voor het beheer van bestemmingsplandossiers, met betrekking tot het feit dat die zowel digitaal als op papier worden gevormd?

Tot slot

Met dit vooronderzoek wordt de eerste fase afgerond van het pilotproject van de Begeleidingsgroep Convenant Archieven, betreffende de inrichting van de archieffunctie op het gebied van digitaal gecreëerde bestemmingsplandocumenten. Het onderzoeksgebied is afgebakend, en vastgesteld is om welke documenten het gaat, door wie die bewaard moeten worden en voor hoe lang. Verder is de juridische achtergrond geschetst, en zijn reeds ontwikkelde initiatieven geïnventariseerd. Op basis van dit rapport kunnen de volgende stappen in het project worden gezet, te beginnen met het hoofdonderzoek.

Tot slot willen we hier terugkomen op een vaststelling die in de inleiding werd gedaan, namelijk dat organisaties grote nadelen ondervinden van een verkokering, die zich op meerdere niveaus voordoet. Binnengemeentelijk zien we op dat vele plaatsen nog steeds muren staan tussen de uitvoerders van de werkprocessen, DIV-ers, en ICT-ers. De gemeenten vinden elkaar hier en daar in samenwerkingsprojecten, maar zijn toch ook vaak los van elkaar op zoek naar oplossingen. Door uitwisseling van ervaringen, structurele samenwerking en standaardisering bij de inrichting van een archiveringsomgeving voor bestemmingsplandocumenten, kunnen hier grote winsten worden behaald. Aansluiting bij initiatieven als OZO (Orde op zaken, Zaken op Orde), EGEM (Electronische Gemeenten) en GFO (Gemeentelijk Functioneel Ontwerp) ligt daarbij voor de hand. Maar ook buiten gemeenteland zijn er partners. Daarvan willen we hier in ieder geval de universiteiten noemen, en de programma's OSOSS (Open Standaarden en Open Source Software voor de overheid) en, natuurlijk, DURP.

Bijlagen

Inleiding bij bijlage 1

Bijlage 1 vormt een overzicht van de documenten die in het bestemmingsplanproces een rol spelen, de bewaartermijnen ervan met de eventuele vernietigingscategorie, de archiefvormers en de wettelijke grondslag voor het ontstaan van de documenten. Hierbij maken wij enkele inleidende opmerkingen.

- o In het gemeentelijke planologische beleid speelt, naast het bestemmingsplan, het structuurplan een belangrijke rol (artikel 7, 8 en 9 van de WRO). In een structuurplan wordt de toekomstige ontwikkeling van de gemeente aangegeven, het kan dan ook beschouwd worden als de voorloper van het bestemmingsplan (of de verschillende bestemmingsplannen). Een gemeente kan ook, in samenwerking met de raden van aangrenzende gemeenten, een structuurplan vaststellen voor het gebied van die gemeenten.

De voorbereiding van het structuurplan geschiedt conform de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 van de Algemene Wet Bestuursrecht). Op de ter inzagelegging, kennisgeving en instelling van beroep is de AWB eveneens van toepassing (respectievelijk artikel 3:11, eerste, tweede en derde lid; ; artikel 3:12, eerste en tweede lid, en derde lid, onderdeel a; en artikel 8, onderdeel a). Tegelijkertijd met de bekendmaking wordt van het structuurplan mededeling gedaan aan gedeputeerde staten en aan de inspecteur.

Op het structuurplan is in de tekst van het rapport en (dus ook) in bijlage 1 niet ingegaan. Als onderwerp voor dit vooronderzoek is gekozen voor het bestemmingsplanproces. Een van de redenen daarvoor was, dat veel verschillende bestuurslagen bij dit proces zijn betrokken. Dat is bij het structuurplan veel minder het geval. Bovendien is de totstandkoming van het structuurplan een ander proces, en wij zijn genooddaakt ons onderwerp af te bakenen. Aan het bestemmingsplan gaan processen vooraf en er vloeien processen uit voort, maar daarvan zullen bij de archiefvormers andere dossiers worden gevormd. Wij hebben ons dus tot het bestemmingsplandossier beperkt, maar niet zonder het structuurplan, immers te vinden in hetzelfde hoofdstuk IV van de WRO, op deze plek te hebben willen vermelden.

- o Om dezelfde reden komt vergunningverlening niet ter sprake; dit zijn processen die uiteraard vaak en veel te maken hebben de bepalingen die in bestemmingsplannen worden vastgelegd, maar van het bestemmingsplanproces zelf (voorbereiding, vaststelling, goedkeuring, vervanging, beroep, intrekking/wijziging/uitwerking) maken ze geen deel uit. Vandaar ook dat het begrip aanlegvergunning (artikel 14 WRO) niet ter sprake komt in dit rapport. Reden daarvoor is ook, dat in dit artikel wordt vastgesteld welke strekking een bepaling van het bestemmingsplan kan hebben (namelijk het eventuele verbod om zonder aanlegvergunning bepaalde werken of werkzaamheden uit te voeren). Een apart te benoemen document levert dat niet op (althans niet binnen het bestemmingsplanproces), en uiteraard handelt dit rapport niet over de inhoud zelf van de bepalingen van bestemmingsplannen.
- o Zoals er handelingen die in de wet worden genoemd niet in het overzicht zijn opgenomen, zo worden er zaken wel opgenomen die in wet- en regelgeving niet zijn terug te vinden. We doelen hier met name op het Voorontwerp bestemmingsplan. Zoals vermeld in hoofdstuk 2 is het overzicht niet alleen op de wet gebaseerd, maar ook op procedure- en procesbeschrijvingen en op bestaande dossiers. De WRO

hanteert alleen de term ontwerp. In praktijk levert de voorbereidingsfase echter altijd een versie op die voorontwerp genoemd wordt (in ieder geval tot 1 juli 2005; zie volgende alinea's): de versie die in de lokale media wordt gepubliceerd, onderwerp is van vooroverleg met en toetsing door de provincie, en waarop inspraak plaatsvindt. Het vervolgens aangepaste voorontwerp wordt ontwerp genoemd: dit is de versie die ter inzage wordt gelegd, behalve in lokale media ook in de Staatscourant wordt gepubliceerd, en waarop zienswijzen kunnen worden ingediend. We hebben dit verdisconteerd in de bijlage omdat in de praktijk de terminologie nu eenmaal zo wordt gehanteerd en we bij die praktijk hebben willen aansluiten.

In dit verband is het wel noodzakelijk te wijzen op een verandering in de wet, die tijdens de totstandkoming van dit rapport plaats vond. Per 1 juli 2005 is de eerder vermelde afdeling 3:4 van de AWB, betreffende de Uniforme Openbare Voorbereidingsprocedure, met afdeling 3:5 vervangen door een nieuwe afdeling 3:4. Dit slaat terug op onder meer de WRO. Zo is artikel 6a, waarin werd bepaald dat ingezetenen worden betrokken bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen, ingetrokken.

De VNG heeft de gevolgen van deze wijziging op het gebied van ruimtelijke ordening geïntervieweerd (VNG-ledenbrief dd 30 juni 2005).²³ *Inspraak* op een ontwerpbesluit wordt niet meer mogelijk, een concreet ontwerpbesluit wordt ter inzage gelegd en er kunnen zienswijzen op worden ingediend. Inspraak in de fase vóór ter visie legging (dwz op de versie die in de wet niet maar in de praktijk wel met voorontwerp wordt aangeduid) vervalt dus. De gemeenten zullen hun inspraakverordeningen op deze wijziging moeten aanpassen; hiervoor is voorzien in een overgangstermijn van een jaar. Met betrekking tot bijlage 1 moet dus in het oog worden gehouden, dat die de situatie weergeeft van vóór het aflopen van die overgangperiode.

Daar waar de wijziging verder concrete gevolgen heeft voor het bestemmingsplandossier is dat in bijlage 1 aangegeven.

²³ www.vng.nl, geconsulteerd op 14-07-2005

Bijlage 1: Dossier bestemmingsplanproces

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
1	Voorontwerp/Vorbereiding	Verslagen en aantekeningen van intern overleg	Gemeente	Naar behoefte	2.3	In het concept van een nieuwe selectielijst voor gemeentelijke en intergemeentelijke organen (nog niet vigerend) wordt van ruimtelijke plannen alleen de vaststelling en goedkeuring als permanent te bewaren aangemerkt, en wordt voor de voorbereiding een bewaartermijn van 10 jaar genoemd
						Nieuwe WRO: - Ook Rijk en Provincie kunnen een bestemmingsplan initiëren en/of zelf opstellen; - Provincie of rijk kunnen een concrete aanwijzing geven mbt een concreet bestemmingsplan.
		Opdrachten/resultaten (ikv verzamelen beleidsinformatie)	Gemeente	Naar behoefte	2.12	
		Startnotitie, initiatiefnota	Gemeente	B	nvt	
		Verslagen van overleg met vertegenwoordigers uit de bevolking en andere betrokkenen	Gemeente	B	nvt	Tot 1-7-2005 op grond van artikel 6a WRO, verwijzend naar art. 150 Gemeentewet: verplichting aan gemeenteraad tot vaststellen verordening waarin betrokkenheid/inspraak

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
					burgers bij opstellen ruimtelijke plannen is geregeld Per 1-7-2005 is artikel 6a van de WRO vervallen. Inspraak vindt plaats op grond van de inspraakverordening
	Verslagen van overleg met de besturen van bij het plan of de vrijstelling betrokken waterschappen en belanghebbende gemeenten, en rijks- en provinciale diensten.	Gemeente	B	nvt	Art. 10 BRO
	Vorbereidingsbesluit: verklaring dat bestemmingsplan wordt voorbereid	Gemeente	1 jaar na vervallen	3.8.1	Art. 21 WRO Ter inzage gelegd
	Mededeling voorbereidingsbesluit in Staatscourant en dag-, nieuws-, of huis-aan-huis-bladen	Gemeente	1 jaar na vervallen besluit	2.7	Art. 22 WRO; Is AWB-plichtig (Art. 3:12 1° lid AWB) Nieuwe WRO: tevens mededeling gedaan van voorbereidingsbesluit langs elektronische weg MvT: in praktijk betekent dat publicatie op website gemeente.
	Zienswijzen gericht tegen voorbereidingsbesluit, + afhandeling; verslag mondeling naar voren gebrachte zienswijzen	Gemeente	1 jaar na vervallen besluit	3.8.1	Art. 23c en d WRO
	Offerte-aanvragen aan stedenbouwkundige bureaus	Gemeente	Na voltooiing cq levering	2.20	
	Offertes stedenbouwkundige bureaus	Gemeente	Na voltooiing cq levering	2.20	Gegunde offerte blijft bewaard
	Afwijzingsbrievan aan bureaus	Gemeente	Na voltooiing cq levering	2.20	

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
			Gemeente	5 jaar	3.1.8	
		Declaraties stedenbouwkundige bureaus voor vervaardigde plannen	Gemeente	5 jaar	3.1.8	
		Conceptversies voorontwerp-bestemmingsplan	Gemeente	Naar behoefte	2.12	Versiebeheer
		Opdracht tot aanpassen Voorontwerp aan bureau Document waarin aanpassingen op voorontwerp worden beschreven Document waarin interne toetsing wordt beschreven	Gemeente	B	nvt	
			Gemeente	B	nvt	
			Gemeente	B	nvt	
		Voorontwerp-bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	
		Toezending Voorontwerp-bestemmingsplan aan de Raad	Gemeente	B	nvt	
		Toezending Voorontwerp-bestemmingsplan aan Provincie en andere overlegpartners (Rijk, waterschappen, gemeenten) tbv vooroverleg	Gemeente + Provincie	B (gemeente), resp. naar behoefte	nvt resp. 89	Art. 10 BRO
		Correspondentie/vooroverleg tussen gemeente en overlegpartners	Gemeente + Provincie	B (gemeente), resp. naar behoefte	nvt resp. 89	Art. 10 BRO
		Publicatie voorontwerp-bestemmingsplan in lokale media	Gemeente	B	nvt	
		Indien artikel 13, eerste lid van toepassing (verwerkelijking plan in naaste toekomst nodig): kennisgevingen aan grondeigenaren/rechthebbenden	Gemeente	B	nvt	Art. 23 lid 2 WRO
		· Inspraakreacties (gericht aan B&W), vervat in document	Gemeente	B	nvt	
		· Verslag inspraakbijeenkomst				
		Verslagen en aantekeningen van overleg mbt beoordeling/aanpassing van Voorontwerp-bestemmingsplan (Notitie Inspraak en Overleg), toezending aan Raad en insprekers	Gemeente	B	nvt	

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
2	Ontwerp/Vaststelling	Opdrachtbrief maken ontwerpplan aan stedenbouwkundig bureau	Gemeente	B	nvt	
		Opdrachtbrief aanpassen ontwerpplan aan stedenbouwkundig bureau	Gemeente	B	nvt	
		Document waarin interne toetsing wordt beschreven	Gemeente	B	nvt	
		Document waarin aanpassingen op ontwerp worden beschreven	Gemeente	B	nvt	
		Ontwerp-bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	Art. 10 WRO
		Ontheffing van gedeputeerde staten tot vaststellen van bestemmingsplan (eventueel)	Gemeente + Provincie	B resp. 5 jaar (mits 3 jaar na vervallen)	Nvt resp. 89	Art. 10 3 ^e lid WRO
		Toezending Ontwerp-bestemmingsplan aan Raad	Gemeente	B	nvt	Art. 10 WRO Ter visie legging; versie waarop inspraak is georganiseerd moet bekend zijn
		Publicatie Ontwerp-bestemmingsplan in Staatscourant en lokale media	Gemeente	B	nvt	Art. 23a WRO Nieuwe WRO: kennisgeving ook langs elektronische weg verzonden Nieuwe WRO: ontwerp ook toegezonden aan belanghebbende diensten rijk+provincie, waterschapsbesturen, belanghebbende gemeenten
		Schriftelijke zienswijzen (aan Raadscommissie); Zienswijze Provincie/VROM	Gemeente	B	nvt	Art. 23 WRO/Afdeling 3:4 AWB Per 1-7-2005: Zienswijzen ook mondeling in te dienen

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
				B	nvt	
		Ontvangstbevestigingen schriftelijke zienswijzen	Gemeente	B	nvt	Wettelijke verplichting vervallen per 1-7-2005
		Verslag hoorzitting indieners zienswijzen (eventueel)	Gemeente	B	nvt	Art. 23 WRO/Afdeling 3:4 AWB
		Notulen Raadscommissie: bespreking zienswijzen	Gemeente	B	nvt	
		Advies Raadscommissie aan B&W	Gemeente	B	nvt	
		Voordracht B&W: ontwerpbestemmingsplan met de zienswijzen en het advies van de raadscommissie	Gemeente	B	nvt	
		Brief aan indieners zienswijzen met aankondiging raadsvergadering	Gemeente	B	nvt	
		Raadsbesluit/notulen openbare raadsvergadering: (evt. wijziging en) vaststelling bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	Art. 10 lid 1 en 2 en Art. 25 WRO Artikel 33 WRO: 1. Een structuurplan en een bestemmingsplan worden, onverminderd het bepaalde bij artikel 37, eerste en vierde lid, tenminste eenmaal in de tien jaren herzien. 2. Gedeputeerde staten kunnen op verzoek van de gemeenteraad voor ten hoogste tien jaren vrijstelling verlenen van de verplichting, bedoeld in het eerste lid.

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
						Nieuwe WRO: ook vaststelling door Provincie of Rijk mogelijk; zij zijn dan ook bewaarder
						Nieuwe WRO: kennisgeving besluit in Staatscourant en voorts langs elektronische weg verzonden
						Kennisgeving ook toegezonden aan belanghebbende diensten van rijk + provincie, waterschapsbesturen, belanghebbende gemeenten
		Opdrachtbrief aanpassen gewijzigd vastgesteld plan door Raad aan stedenbouwkundig bureau	Gemeente	B	nvt	
		Brief over raadsbesluit aan degenen die schriftelijk hebben gereageerd	Gemeente	B	nvt	
		Advertentie in Staatscourant en lokale media met bekendmaking raadsbesluit wijziging/vaststelling bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	Art. 23 WRO
3	Goedkeuring	Verzending raadsbesluit en bestemmingsplan aan GS; brief met verzoek om goedkeuring	Gemeente + Provincie	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	Art.11 en 28 WRO Nieuwe WRO: Goedkeuring GS verdwijnt

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
			B	nvt	
	Evt. verzoek gemeente aan GS te beslissen omtrent het opleggen van de verplichting aan openbare lichamen de hogere kosten agv opnemen van bepalingen op verzoek van die openbare lichamen of krachtens wettelijke bepalingen, geheel of gedeeltelijk aan de gemeente te vergoeden.	Gemeente + Provincie			
	Bedenkingen, ingediend bij GS	Provincie	3 jaar na vervallen	89	Art 27 WRO Per 1-7-2005 ook mondeling bedenkingen mogelijk.
	Afschrift van bedenkingen	Gemeente	B	nvt	
	Evt. opmerkingen van gemeente mbt bedenkingen, gericht aan GS	Gemeente + Provincie	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	
	Pleitnotitie gemeente tbv zitting GS	Gemeente + Provincie	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	
	Machtiging tbv hoorzitting GS	Gemeente	B	nvt	
	Verslag hoorzitting GS met indieners bedenkingen	Provincie (afschrift gemeente)	Provincie: 3 jaar na vervallen Gemeente: B	89 resp. nvt	
	Advies Provinciale Planologische Commissie aan GS	Provincie (afschrift gemeente)	Provincie: 3 jaar na vervallen Gemeente: B	89 resp. nvt	Art. 28 lid 2 WRO
	Evt. verdaging van besluit door GS	Provincie + gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen Gemeente: B	89 resp. nvt.	
	Besluit GS: goedkeuring, gedeeltelijke goedkeuring of afkeuring bestemmingsplan, met evt motivering (bij bedenkingen of – gedeeltelijke – afkeuring)	Provincie + gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen Gemeente: B	89 resp. nvt.	Besluit met bestemmingsplan ter inzage bij gemeente

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
						Nieuwe WRO: toets tijdens totstandkoming ipv besluit achteraf
		Bericht GS van besluit aan gemeenteraad	Provincie + gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen Gemeente: B	89 resp. nvt	Art. 11 lid 3 WRO
		Besluit GS of minister op evt. verzoek van gemeente te beslissen omtrent het opleggen van de verplichting aan openbare lichamen de hogere kosten agv opnemen van bepalingen op verzoek van die openbare lichamen of krachtens wettelijke bepalingen, geheel of gedeeltelijk aan de gemeente te vergoeden.	Gemeente + Provincie of VROM	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen, VROM: 10 jaar	Nvt. resp. 89 resp. 100	Art. 31a WRO
		Bericht GS van besluit aan degenen die bedenkingen hebben ingediend	Provincie	3 jaar na vervallen	89	Art. 28 lid 5
		Bericht GS van besluit aan de provinciale planologische commissie	Provincie	3 jaar na vervallen	89	Art. 28 lid 5
		Bericht GS van besluit aan de inspecteur van de ruimtelijke ordening	Provincie + VROM	Provincie: 3 jaar na vervallen, VROM: ??	89 resp. ??	Art. 28 lid 5
		Publicatie door B&W van besluit GS in Staatscourant en lokale media	Gemeente	B	nvt	
		Publicatie onherroepelijk bestemmingsplan				
			Gemeente	B	nvt	Nieuwe WRO: mededeling van overschrijding termijn van 10 jaar voor herziening bp ter inzage bij bp; mededeling van deze ter inzagelegging in Staatscourant en langs elektronische weg
4	Vervanging door Minister, Art. 29 WRO	Evt. bedenkingen inspecteur ruimtelijke ordening op door gemeenteraad vastgesteld bestemmingsplan	VROM + Provincie	VROM: ? Provincie: 3 jaar	? resp. 89	Art. 29 WRO

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
			na vervallen		
	Evt. schriftelijke mededeling Minister aan GS dat hij overweegt besluit tot goedkeuring te vervangen door een eigen besluit (indien besluit GS in kennelijke strijd met het nationaal ruimtelijk beleid)	VROM + Provincie	VROM: B Provincie: 3 jaar na vervallen	101 resp. 89	Art. 29 WRO
	Toezending door Minister van afschrift van genoemde mededeling aan de Rijksplanologische Commissie, aan de betrokken gemeente en aan de inspecteur van de ruimtelijke ordening	VROM + gemeente	B	101 resp. nvt	Art. 29 WRO
	Publicatie van voornemen minister in Staatscourant	VROM	B	101	Art. 3:12 AWB
	Toezending besluit door GS onder bijvoeging van de zich onder hen bevindende, op de zaak betrekking hebbende stukken, voor zover dit niet in strijd is met enige wettelijke bepaling tot geheimhouding.	VROM + Provincie	VROM: B Provincie: 3 jaar na vervallen	101 resp. 89	Art. 29 WRO
	Advies gemeenteraad aan minister mbt besluit tot vervanging	Gemeente + VROM	B	nvt resp. 101	Art. 29 WRO
	Besluit minister omtrent vervanging van het besluit van GS.	VROM	B	101	Art. 29 WRO
	Publicatie besluit in Staatscourant	VROM	B	101	Art. 23 1 ^e lid a WRO
	Bericht van besluit minister aan GS en gemeente	VROM + Provincie+gemeente	VROM: B, Provincie: 3 jaar na vervallen, gemeente: B	101 resp. 89 resp. nvt	Art. 29 WRO Ter inzage bij gemeente
	Afschriften van besluit minister aan indieners bedenkingen	VROM	B	101	Art. 29 WRO

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
		Besluit tot verlenging van termijn waarbinnen B&W, na afkeuring van een bestemmingsplan door de minister, een nieuw bestemmingsplan dienen vast te stellen, of bepalen dat er geen nieuw plan hoeft te worden vastgesteld	VROM + Gemeente	20 jaar resp. B	97 resp. nvt	Art. 30 WRO
5	Beroep	Indiening Beroep door gemeente	RvS + gemeente	B	46 resp. nvt	Art. 54, 55, 56 WRO
		Ingediende beroepschriften, toegezonden door Raad van State aan GS; Beroep VROM	RvS + Provincie	RvS: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	46 resp. 89	Art. 54, 55, 56 WRO
		Toezening beroepsschriften door GS aan gemeente	Provincie + gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen, Gemeente: B	89 resp nvt	Art. 54, 55, 56 WRO
		Toezening relevante stukken door gemeente aan GS	Gemeente + Provincie	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	Art. 54, 55, 56 WRO
		Advies Provinciale Planologische Dienst aan GS	Provincie	3 jaar na vervallen	89	Art. 54, 55, 56 WRO
		Evt. beantwoording door GS van vragen Raad van State nav beroepsschriften	Provincie + RvS	Provincie: 3 jaar na vervallen, RvS: B	89 resp. 46	Art. 54, 55, 56 WRO
		Verzoek om voorlopige voorziening (ingediend bij voorzitter afdeling Bestuursrechtspraak)	RvS	B	29	Art. 54, 55, 56 WRO
		Beslissing voorzitter afd. Bestuursrechtspraak op verzoek om voorlopige voorziening	RvS (afschrift gemeente)	B	29 resp. nvt	Art. 54, 55, 56 WRO
		Advies ministerie VROM aan Raad van State mbt beroepsschriften	VROM + RvS	VROM: ?, RvS: B	? resp. 46	Art. 54, 55, 56 WRO
		Pleitnotities gemeente en GS tbv zitting Raad van State	Gemeente, Provincie, RvS	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen, RvS: B	nvt resp. 89 resp. 46	Art. 54, 55, 56 WRO
		Besluit afd. Bestuursrechtspraak op beroep	RvS (afschrift Provincie + gemeente)	Rvs: B, Provincie: 3 jaar	46 resp. 89 resp. nvt.	Art. 54, 55, 56 WRO

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
				na vervallen, gemeente: B		
		(Indien beroepen afgewezen) Definitief bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	Art. 54, 55, 56 WRO
		Publicatie definitief bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	Art. 54, 55, 56 WRO
6	Intrekking, wijziging, uitwerking	Intrekking (geheel of gedeeltelijk) van bestemmingsplan door gemeenteraad	Gemeente	B	nvt	Art. 35 WRO. De <u>artikelen 23-29</u> zijn van overeenkomstige toepassing.
						Nieuwe WRO: elke 10 jaar actualisatie/opnieuw vaststellen van bestemmingsplan
		(Besluit tot) Wijzigingplan (met evt. uitwerkingsplan) door college van B&W (evt. gemeenteraad).	Gemeente	B	nvt.	Art. 11 WRO: Bij het plan wordt geregeld op welke wijze belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijzen omtrent de uitwerking of wijziging naar voren te brengen
		Zienswijzen mbt plan	Gemeente	B	nvt	Art 11 WRO
		Toezening plan met zienswijzen aan GS ter goedkeuring	Gemeente+Provincie	B resp. 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	Art. 11 WRO Geen goedkeuring van gedeputeerde staten nodig, voor zover deze in hun besluit tot goedkeuring van het bestemmingsplan zulks hebben omschreven en tegen de uitwerking of wijziging niet van zienswijzen is gebleken.

	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
						Indien geen goedkeuring van GS nodig: wijzigings/uitwerkingsbesl uit van B&W of de raad wordt ter inzage gelegd met het uitwerkings- of wijzigingsplan en het desbetreffend bestemmingsplan. Afschrift van het besluit verzonden naar GS
		Besluit omtrent goedkeuring GS	Gemeente+Provincie	B resp. 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	Art. 11 WRO Besluit door B&W ter inzage gelegd
						Uitwerkingen en wijzigingen als in artikel 11 bedoeld worden geacht van het plan deel uit te maken, met dien verstande, dat zij, zolang en voor zover de bestemming nog niet verwerkelijk is, kunnen worden herzien op dezelfde wijze, als waarop zij tot stand zijn gebracht
7	Verlening van vrijstelling					Vrijstellingen worden als bijlagen bij bestemmingsplan opgenomen (maar zijn er geen onderdeel van) Nieuwe WRO: art. 3.15, 3.16, 3.17: Ontheffingen ipv vrijstellingen

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
Verlening van vrijstelling Art. 15 WRO	Aanvraag om vrijstelling van voorschriften	Gemeente	B	nvt	Art. 15 WRO
	Publicatie van voornemen tot vrijstelling	Gemeente	B	nvt	
	Zienswijzen	Gemeente	B	nvt	
	Besluit B&W op aanvraag tot vrijstelling	Gemeente	B	nvt	
	Bezwaarschriften + verzoek om voorlopige voorziening	Gemeente	B	nvt	
	Beslissing op bezwaarschriften + verzoek, + bijbehorende stukken	Gemeente	B	nvt	
	Bericht van besluit aan indiener van aanvraag	Gemeente	B	nvt	
	Evt. verklaring door GS van geen bezwaar tegen verlening van vrijstelling	Provincie + Gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen, Gemeente: B	89 resp. nvt	Art. 15 WRO Mogelijkheden tot inspraak op te nemen in de inspraakverordening
Verlening van tijdelijke vrijstelling Art. 17+18 WRO	Aanvraag tot vrijstelling van het bestemmingsplan voor bepaalde termijn	Gemeente	B	nvt.	Art. 17, 18 WRO Aanvraag ter inzage
	Publicatie van voornemen tot vrijstelling	Gemeente	B	nvt.	Art. 17, 18 WRO
	Evt. zienswijzen omtrent de aanvraag	Gemeente	B	nvt.	Art. 17, 18 WRO
	Besluit B&W op aanvraag tot vrijstelling	Gemeente	B	nvt.	Art. 17, 18 WRO
	Bericht van besluit aan indiener van aanvraag	Gemeente	B	nvt.	Art. 17, 18 WRO
	Afschrift van vrijstelling door B&W aan inspecteur ruimtelijke ordening	Gemeente + VROM	B resp. ?	nvt. resp. ?	Art. 17, 18 WRO
	Evt. aanschrijving B&W aan degene aan wie de vrijstelling is verleend om de met het bestemmingsplan strijdige situatie in de vorige toestand te herstellen of met het bestemmingsplan in overeenstemming te brengen	Gemeente	vernietigen na vervallen belang	2.11	Art. 17, 18 WRO

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
			B		
Verlening van vrijstelling Art. 19 WRO	Aanvraag bij gemeenteraad tot vrijstelling, met ruimtelijke onderbouwing	Gemeente	B	nvt	Art. 19 WRO
					Aanvraag ter inzage
					Nieuwe WRO: procedure art. 19 verdwijnt, in plaats daarvan komt een projectbesluit. Vervolgens wordt het bestemmingsplan gewijzigd, dwz aangepast aan het projectbesluit.
					Vrijstellingsbevoegdheid kan worden gedelegeerd aan B&W
	Aanvraag bij gemeenteraad tot vrijstelling van bestemmingsplan voor project van bovengemeentelijk belang, met beschrijving van betrokken project, door VROM of GS	VROM + Gemeente + GS	B resp. B resp. ?	95 resp. nvt. resp. ?	
	Evt. zienswijzen omtrent de aanvraag; inspraak en reacties	Gemeente	B	nvt	Tot 1-7-2005 Art. 6a WRO, art. 150 Gemeentewet Per 1-7-2005 is artikel 6a van de WRO vervallen. Inspraak vindt plaats op grond van de inspraakverordening
	Besluit gemeenteraad of B&W tot aanvragen van verklaring van geen bezwaar bij GS	Gemeente	B	nvt	Art. 19 WRO
	Aanvraag bij GS van verklaring van geen bezwaar, met de aanvraag om vrijstelling en de evt. zienswijzen	Gemeente + Provincie	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	nvt resp. 89	Art. 19 WRO
	Besluit GS tot afgeven of weigeren verklaring van geen bezwaar	Provincie + gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen, Gemeente: B	89 resp. nvt	Art. 19 WRO

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
			Provincie + VROM	Provincie: 3 jaar na vervallen, VROM: ?	
	Evt. Afschrift van besluit GS aan inspecteur van de ruimtelijke ordening (indien besluit tegen advies van inspecteur ingaat)			89 resp. ??	Art. 19 WRO
	Evt. besluit minister mbt inhouden van verklaring van geen bezwaar GS (=vervanging van positief besluit GS)	VROM + Provincie+afschrift gemeente	VROM: B, Provincie: 3 jaar na vervallen, Gemeente: B	101 resp. 89 resp. nvt	Art. 19 WRO
	Bericht GS aan gemeenteraad of B&W van vervangingsbesluit minister of van verlopen van termijn van bekendmaking vervangingsbesluit door minister	Provincie + gemeente	Gemeente: B, Provincie: 3 jaar na vervallen	89 resp. nvt	Art. 19 WRO
	Verklaring van geen bezwaar GS	Provincie + gemeente	Provincie: 3 jaar na vervallen Gemeente: B,	89 resp. nvt	Art. 19 WRO
	Vrijstellingsbesluit gemeenteraad of B&W:	Gemeente	B	nvt	Art. 19 WRO
	· Beschrijving van het betrokken project				
	· Ruimtelijke onderbouwing en afwegingen die aan het verlenen van vrijstelling ten grondslag liggen				
	Of: weigering aanvraag				
	Afschrift van besluit aan inspecteur ruimtelijke ordening	Gemeente + VROM	Gemeente: B, VROM: ?	nvt. resp. ?	Art. 19 WRO
	Evt. Besluit tot verlenging van de termijn waarbinnen een gemeente een besluit over vrijstelling van het geldend bestemmingsplan heeft moeten nemen	VROM + Gemeente	VROM:20 jaar, Gemeente: B	97 resp. nvt	Art. 19 WRO
	Evt. besluit van VROM op verzoek om vrijstelling (indien gemeente niet tijdig op verzoek heeft gereageerd)	VROM + Gemeente	VROM: ? Gemeente: B	? resp. nvt	Art. 19 WRO

8	Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
				B resp. ? resp. B	90 resp. ? resp. nvt	Art. 37 en 38 WRO
	Procedure Art. 37 en 38 WRO	Verplichting door minister of GS van een gemeenteraad om een bestemmingsplan vast te stellen of te herzien; evt. met aanwijzingen omtrent de inhoud van bestemmingsplan	VROM/Provincie + Gemeente			
		Kennisgeving minister aan 2e Kamer van voornemen tot geven van bedoelde aanwijzingen, met opmerkingen van GS en gemeenteraad	VROM	B	90	Art. 37 en 38 WRO
		Instemming van 2e Kamer met voornemen minister (indien aanwijzingen niet gebaseerd op PKB)	VROM	B	90	Art. 37 en 38 WRO
		Besluit minister of GS tot verplichten gemeenteraad om een bestemmingsplan vast te stellen of te herzien	VROM/Provincie+ gemeente	B resp. ? resp. B	90. resp. ? resp. nvt	Art. 37 en 38 WRO
		Afschriften van besluiten en aanwijzingen door minister aan Rijksplanologische Commissie, GS en inspecteur ruimtelijke ordening, resp. door GS aan provinciale planologische Commissie en inspecteur ruimtelijke ordening	VROM/Provincie	B resp. ?	90 resp. ?	Art. 37 en 38 WRO
		Publicatie van kennisgeving van besluiten en aanwijzingen in de Staatscourant	VROM/Provincie	B resp. ?	90 resp. ?	Art. 37 en 38 WRO
		Bedenkingen tegen besluit of aanwijzingen, indien bestemmingsplan wordt vastgesteld door minister of GS	VROM/Provincie	B resp. ?	92 resp. nvt	Art. 37 en 38 WRO

Fase	Document/handeling	Archiefvormer	Bewaartermijn	Categorie vernietigingslijst	Opmerkingen/wettelijke grondslag
			B	nvt	
	Besluit gemeenteraad mbt medewerking aan opgedragen vaststelling of herziening bestemmingsplan	Gemeente	B	nvt	Art. 37 en 38 WRO
	Bekendmaking gemeenteraad van besluit	Gemeente	B	nvt	Art. 37 en 38 WRO
	Besluit vaststelling bestemmingsplan door minister resp. GS (indien gemeenteraad besluit of aanwijzingen niet uitvoert)	VROM/GS	B	92 resp. ?	Art. 37 en 38 WRO Indien minister vaststelt treedt hij in de plaats van gemeenteraad en B&W (tav artikelen, 21-26, 28 7e lid en 31a WRO); indien GS vaststellen treden die in de plaats van gemeenteraad en B&W en treedt de minister in de plaats van GS (tav artikelen, 21-27, 28 1e/4e/5e/7e lid, 30 en 31a)

Bijlage 2: Lijst van afkortingen

ASCII: American Standard Code for Information Interchange
AWB: Algemene Wet Bestuursrecht
BPM: Business Process Management
Bro: Besluit op de ruimtelijke ordening
CAD/CAM: Computer Aided Design / Computer Aided Manufacturing
CEN: Comité Européen de Normalisation
CGI: Centrum voor Geo-Informatie
DANS: Data Archiving and Network Services
DAVID: Digitale Archivering in Vlaamse Instellingen en Diensten
DIV: documentaire informatievoorziening
DLO: Dienst Landbouwkundig Onderzoek
DMS: documentmanagement systeem
DURP: Digitaal Uitwisselbare Ruimtelijke Plannen
DXF: Data Exchange File
EGEM: Elektronische Gemeenten
GBKN: Grootchalige Basiskaart Nederland
GIS: geografisch informatiesysteem
GML: Geography Markup Language
HTML: Hyper Text Markup Language
IMRO: Informatiemodel Ruimtelijke Ordening
INSPIRE: Infrastructure for Spatial Information in Europe
ISO: International Organisation for Standardisation
ITU T: ITU (International Telecommunication Union) Telecommunication Standardization Sector
NEN: Nederlandse Norm
NGDF: National Geospatial Data Framework
NHDA: Nederlands Historisch Data Archief
NIROV: Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
NWO: Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
OSOSS: Open Standaarden en Open Source Software voor de overheid
PDF: Portable Document Format
Wet PUBERR: Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen Onroerende Zaken
ReMANO: Softwarespecificaties voor Records Management Applicaties voor de Nederlandse Overheid
RMA: recordmanagement applicatie
SGML: Standard Generalized Markup Language
TIFF: Tagged Image File Format
TNA: The National Archives
TPG: Topografie Producerende Gemeente
VNG: Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WKBP: Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen Onroerende Zaken
WEBV: Wet Elektronisch Bestuurlijk Verkeer
WEH: Wet op de Elektronische Handtekeningen
WFM: workflowmanagement
WRO: Wet op de Ruimtelijke Ordening (huidige wet)
Wro: Wet op de ruimtelijke ordening (herziene wet)
WSA: Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
WUR: Wageningen University and Research Centre
XML: Extensible Markup Language

Bijlage 3: Samenstelling klankbordgroep

	1 ^e bijeenkomst 23-09-2004	2 ^e bijeenkomst 11-03-2005
Begeleidingsgroep Convenant Archieven (opdrachtgever) Harrie Jan Metselaars		
Ministerie van VROM Anda van der Mark	X	
Gerrie Fenten		X
Nationaal Archief Jacqueline Slats	X	X
Remco Verdegem	X	X
Quarant BV Adrie van Bohemen	X	
Gemeente Amsterdam Karin Huigsloot - Dienst Ruimtelijke Ordening		X
Jet Kossen - stadsdeel Oud Zuid	X	X
Dyon Voost – stadsdeel Oud Zuid	X	
Gemeente Arnhem Ton Meeuwissen	X	
Gemeente Ede Jules Lauwerier	X	
Gemeente Tytsjerksteradiel Ed Stoelinga,	X	X
Gemeente Utrecht Rinus Hitzert	X	

Bijlage 4: Respondenten vooronderzoek

A. Boogaard, provincie Zeeland
R. van den Belt, Gemeentearchief Amsterdam
Prof. A.K. Bregt, Universiteit van Wageningen
J.J. Dicke, provincie Friesland
J. van Doornmalen, provincie Gelderland
N. van Eekelen, GBKN
H. Frentz, provincie Gelderland
H. Frijns, provincie Limburg
F. van Gulick, provincie Zuid-Holland
H. Heskes, Rijksarchiefinspectie
I. Hodges, The National Archives
A. van Hoeven, gemeente Terneuzen
J. de Jong, TU Delft
L. Jongmans, VNG
A. de Jonker, Gemeentearchief Amsterdam
H. Kloosterboer, Ministerie van VROM
Prof. W.K. Korthals Altes, TU Delft
T. Lammers, Belastingdienst
S. Mekking, Kadaster
Prof. P.J.M. van Oosterom, TU Delft
Prof. H. Ottens, Universiteit Utrecht
K. Pagrach, Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
I. Sensen, provincie Limburg
R. Wittmer, Kadaster

Bijlage 5: Regeling geordende en toegankelijke staat archiefbescheiden